

Szerkesztőség kiadói hivatala és nyomda: Bulev Regele Perőmand (József Kherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása a rotációs nyomással. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ARA 3 LEJ

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Kisebbségi havonta 50 Delel több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucarestiában 50 ban felér.) Hirdetési tarifa szerit —:

49-ik évfolyam, 264. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szerda, 1933. november 22

Szépen szól a nóta

Nincs szebb melódia az adófizetők füle számára, mint az adók leszállításának csábos vezérmotívuma. Abban a nagy koncertben, amely most, a választások küszöbén javában zsong, újra halljuk ezt a szívszorítóan édes, szinte perverzén lagymatag, lágy, ringató oboabugást az adók leszállításáról, amely előtt megtárl a szív és kivirágzik a remény agyonfagyott szomorú kis rózsafája ezer meg ezer magángazdaság kiskertjének ablaka alatt. Amióta csak feltalálták a választási rendszert, — pedig jóideje már annak, — ez a bülbülsattogás mindig feltrillázott az adófizetők fülei mögött, olyan megejtően, olyan csábosan, hogy nem lehet ellenállni neki: muszáj odafigyeln. És hiába jut eszünkbe, hogy a malacot is kukoricaszemek zörgetésével csalogatják a vásárra, — a tömegpsziché változatlanul gyermekes és naiv marad minden időkön keresztül és a mélyen tisztelt szavazópolgárság hiszékenysége annál is inkább számítani lehet, minél gyakrabban teszi tiszteletét nála az adóvégrehajtó. Ebből a szempontból pedig nincs okunk sem panaszra, sem pedig reklamációkra.

A választási dzsessz oboaszólóját szépen kíséri egy halk hegedűs is, amelynek primása maga a miniszterelnök. Ez a hegedűs nekünk szól, kisebbségeknek, akik eddig ezen a zenei téren oly sokat tapasztaltunk és mégis oly keveset tanultunk. A miniszterelnök száraz nótáján egyremásra virágnak a rövidke nóták arról, hogy mennyire szükséges, hogy az ország népkisebbségei is kivegyék részüket a kormány reorganizációs munkájából, ami most már annyival is inkább könnyű lesz, mert maga a kormány kívánja biztosítani számunkra valamennyi törvényes és alkotmányos jogainkat. Tagadhatatlanul szépen szól a nóta, bármilyen száraz is a primás nótája s nem árt éppen a kormányelnöktől hallgatnunk a melódiát arról, hogy eddigé nyilván nem kívánta a kormány fenti jogainkat biztosítani, — merthiszen, ha nem úgy lett volna, miféle értéke lenne friss ígéreteknél, a friss nótának...? A magyar ember az ingét is oda adja annak, aki szépen huzza a nótáját, hogyne figyelne fel hát a miniszterelnök muzsikájára...? S ha már az ingünkről van szó: inkább vigye a primás, mint az adóvégrehajtó.

Minden mulatságnak azonban egyszer vége szakad és mindig csak másnap derül ki, hogy mi marad belőle: katzenjammer, vagy valami más is? A szavazóurnák felbontása után, amikor már rég szögreakerül az oboa, fókjába a hegedű: akkor derül csak ki igazán, hogy mindaz a lágy melódia, vérpezsdítő nóta: választási verbunkos volt-e, illanó hangulat két voks közötti könnyű mámor, — vagy komoly ígéret, szentséges adott szó, esetleg kincsetérő kormányprogram...? Mert amint valóban igaz az, hogy az ország népkisebbségi tömegeinek nemzetgazdasági súlya úgy kapacitásában, mint a termelőmunka produktívításában igazi kincse lehet a közéletnek, ha megadják boldogulásának, érvényesülésének létfeltételeit, — éppugy igaz az is, hogy ideje volna könnyíteni az ország polgárságára súlyosodó mázsányi közterheken, amelyek szétzuznak minden vállalkozási kedvet és lehengetnek minden életrevaló új gazdasági próbálkozást.

Egyelőre mindenesetre megtapsoljuk az adóleszállítás oboaszólóját és felragyog a szemünk Duca kisebbségi dalainak hegedűjátékára. Adja Isten neki is, meg nekünk is, hogy a választások után törvény legyen mind-egyikből. (14)

ELŐKÉSZÜLETEK A VÁLASZTÁSOKRA

Előreláthatólag január 10-én nyílik meg a parlament — Fellángolt az agitáció az egész országban — Megkezdődtek a paktumtárgyalások — Vaida visszalép a politikától

Mihalache lett a nemzeti-parasztpárt új elnöke

Bucurestiből jelentik: A választási agitáció teljes erővel fellángolt az egész országban. Az eddigi tervek szerint az új parlament január 10-én ül össze.

A szociáldemokrata-párt nagytanácsa ülést tartott és elhatározta, hogy hozzájárul egy közös munkásfront létesítéséhez. Az erre vonatkozó javaslatot Bujor terjesztette elő. A választási munkásfrontba a kisiparosokat is fel akarják venni és az erre vonatkozó tárgyalások máris megindultak.

Orvosolják a választási listák igazságtalanságait

A belügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a választási igazolványokat, mint eddig, most is a bíróságok adják ki. Olyan helyen, ahol nincs bíróság, ezt a munkát a közigazgatási hatóságok végzik. A belügyminiszter arravonatkozólag is intézkedik, hogy a választási listákban levő igazságtalanságokat és törvénytelenégeket orvosolják és azokat, akik a választói névjegyzékbe valamely törvénytelen intézkedés következtében nem kerültek be, utólag vegyék fel, ha arra jogcímük van. A felvételt az illetőknek személyesen kell kérni.

Új elnököt választott a nemzeti-parasztpárt

A Lupta értesülése szerint, a bucuresti-i községi tanácsot teljes egészében felosztatják, még mielőtt a községi tanácsok szenátorválasztására sor kerülhetne, mert a bucuresti-i községi tanácsban tulnyomó többségben ellenzéki érzelmi tanácsosok foglalnak helyet. Így nem valószínű, hogy liberális szenátorokat választanak. A lap szerint, a liberális kormányzat által bevezetett vizsgálatot a városi tanács ellen most már sürgősen lefolytatják, a főváros képviselőtestületét felosztatják és a választásokat még decemberben megtartják.

Ugyancsak a Lupta írja, hogy az ilfovmegei prefektus, megyéje valamennyi választott községi tanácsát feloszlatta. A hír megerősítésre szorul.

A választásokkal kapcsolatosan az Adeverul azt írja, hogy a liberális párt kartell-tárgyalásokat folytatott Iorgával és az egyes kisebbségi pártokkal, de úgy látszik, a párt egyes számottevő faktora nem tartották összeegyeztethetőnek elveikkel a kisebbségekkel való együttműködést, így a tárgyalások eredménytelenül meghiusultak.

A keresztény diákszövetség december elsejére tervezte diákkongresszusát, amelyet Csernovitzban akartak megtartani. A kongresszust azonban a választások miatt januárra halasztották el.

A nemzeti-parasztpárt kedden megválasztotta új elnökét Mihalache Ion személyében.

Délután tíz órára tüzték ki eredetileg a végrehajtó-bizottság ülését, amelyre azonban csak délután négy órakor került sor. Ugyanis a párt vezérkara az Athene Palaceban tanács-

A politikai pártvezérek közül Duca Ilfov- és Valceamegyében, Bratianu György Iasiában, Ilfovban, Konstancában és Craiován, Lupu dr. Falcuban és Ilfovban, Argetoianu Craiován és Doroheiban, Goga Kolozsban, Temesben, Ilfovban és Fogarashban, Iunian pedig Ilfovban és Crojban jelölteti magát. A nemzeti-parasztpártban még nem döntöttek, hogy a vezetők milyen megyékben lépnek fel. A nemzeti-parasztpárti listák érdekessége állítólag az lesz, hogy

Vaida Sándor nevével majd sehol sem találkozunk.

Ezt a hírt azonban egyelőre nem erősítették meg.

A képviselőválasztások alkalmával Filipescu Grigore konzervatív pártját kivéve, egyik párt sem kötött választási egyezményt. A zsidók és németek magatartását egyelőre nem ismerik.

A LANC vezetői közül az idősebbik Cuz a Iasi, Hotin, Radauti és Ilfov megyében jelölteti magát. Fia, Gheorghe, Balti és Vashui megyékben lép fel, Catuneanu professzort pedig Kolozs, Máramaros és Tighina megyékben jelölik.

kozásokat folytatott, amelyen résztvett Mihalache, Maniu, Madgearu, Popovici, Mironescu, Pop C. István és Costachescu. Először az elnökválság problémáját tárgyalták meg, mert e tekintetben befejezett helyzetet teremtettek. Összeállították az új elnöki tanácsot, majd rátertek Boila Zachariás, Leucutia Aurél és Lazar Illés, a pártból kizárt három képviselő visszavételének ügyére. Tekintve, hogy ezt az ügyet Vaida személyes kívánságára intézték el az ismeretes módon, Vaidára bízzák, hogy megfelelő elintézkést találjon, mert nem akarják, hogy a távozó elnök esetleg úgy tekintse, mintha akarata ellenére történnék most ez ügyben döntés.

Vaida Sándor két levele

Megvitatták az új pártprogramot is, majd délután négy órakor került sor a párt intéző-bizottságának ülésére, amelyen számos volt képviselő és szenátor vett részt és Costachescu elnökölt. Costachescu felolvasta Vaida két levelét. Az első, amelyben lemondását közli a pártban viselt minden tisztségéről, a második pedig arról szólt, hogy Vaida utódjául Mihalache Ion javasolja, miután Maniu Gyula nem hajlandó visszatérni a párt élére. A szenátus volt elnöke ezután méltatta Vaida érdemeit, Maniu pedig, miután először szintén Vaidáról beszélt meleg hangon, Mihalache személyét méltatta. Kijelentette, hogy a párt anynyira szívéhez nőtt, hogy nem foglalhatja el ismét a pártelnökséget, ez azonban semmit sem jelent, mert a párt vezérkarában számos kiváló ember foglal helyet, közöttük Mihalache is. Ezért javasolja Mihalache megválasztását. Mihalache Ion Maniu és Vaida méltatására szentelt hosszabb beszédet, majd egyhangulag megválasztották őt elnöké.

Tanácskozások a leszerelési konferencia betegágyánál

A francia kormány bizonytalan sorsa — A Népszövetség főtitkárának titokzatos útja Rómába

Visszahívták a japán delegátusokat a konferenciáról

Párisból jelentik: A délelőtti folyamán a politikai pártok legnagyobb része a kormány pénzügyi javaslatai ellen foglalt állást és egyedül a radikális szociálisták csoportja állott a kormány mögé. Sarraut miniszterelnök ma személyesen megjelent a radikális szociálista képviselők értekezletén és hangsúlyozta, hogy a kormány és a pénzügyi bizottság tervvel közt csupán számbeli eltérések mutatkoznak, a tervek lényege azonban megegyezik. A kormány arra törekszik, hogy a parlamenti tanácskozások során a két tervet közelebb hozza egymáshoz. Egyelőre a kormány 200 biztos szavazatra számíthat. Kormánykörökben remélik azt is, hogy a radikális szociálista párttól jobbra és balra levő pártok tagjai közül sokan tartózkodni fognak a szavazástól és ezzel lényegesen megkönnyítik a kormány helyzetét.

Sauerwein, a neves francia publicista interjút folytatott Schultess-el, a svájci föderáció elnökével. Az interjú a Paris Soir-ban jelent meg és abban Sauerwein Svájc felduzzasztott katonai költségvetése iránt érdeklődött.

— Svájc sohasem tartotta elegendőnek és megfelelőnek a nagyhatalmak által garantált biztonságot — mondotta az elnök — és ezért kötelességének tartotta, hogy saját maga is gondoskodjon védelméről. Ezzel magyarázható a katonai költségvetés felemelkedése.

Genfi jelentések szerint a nagyhatalmak diplomáciai értekezlete ma délután összeült Henderson elnöke alatt. Az értekezlet hét órákor ért véget, anélkül, hogy a tárgyaló felek között megállapodás jött volna létre. A tanácskozások anyagát a leszerelési konferencia elnapolásáról szóló határozati javaslat megszövegezése képezte.

Londoni táviratok arról számolnak be, hogy az alsóház megkezdte a felirati vitát. Elsőnek Landsbury szólalt fel, aki aggodalmát fejezte ki a Népszövetség munkája fölött. A beszédre Macdonald válaszolt és hangsúlyozta, hogy a kormány politikájának a béke és a nemzetközi együttműködés volt mindig a vezérelve, Sir John Simon, a kormány külügyminisztere hasznos munkát végez jelenleg is Genfben Hendersonnal együtt. Simon ott künn eddig is az egész angol kormány nézetét képviselte. A német politika legutóbbi lépése valóban súlyosan megrázkódtatta a genfi intézményt, amelyre érzékeny csapást mért. Reméli azonban, hogy Németország újból bekapcsolódik a nemzetközi diplomácia munkájába.

— Mindent lehet, csak akarni kell — mondott.

ta Macdonald. — Mi pedig azt akarjuk, hogy a leszerelési értekezlet sikerrel nyerjen befejezést.

Avenol, a Népszövetség főtitkára, ma Rómába érkezett.

A főtitkár látogatását titokzatos komoly veszi körül.

Bár Avenol ma megérkezett Rómába, az olasz külügyi hivatalban a külföldi lapok tudósítónak érdeklődésére azt válaszolták, hogy a látogatásról semmit sem tudnak. Ezzel szemben tény az, hogy Avenol Rómában tartózkodik és előreláthatólag már a legközelebbi jövőben tanácskozásokat kezd Mussolinivel.

Mint Moszkvából jelentik, Borah szenátor és Morgenthau, az Egyesült-Államok új kincstári államtitkára, a jövő év tavaszán Moszkvába látogat, ahol az oroszországi politikai helyzetet tanulmányozzák.

Izgalmak a budapesti Ottó-ellenes tüntetés körül

Megsértették Apponyi György gróf mentelmi jogát

Budapestről jelentik: Politikai körökben élénken tárgyalják a tegnapi esti Ottó-ellenes tüntetés részleteit. Általános megállapítás szerint a rendőrség későn lépett fel a tüntetőkkel szemben és ebben a legitimisták politikai célzatosságát látnak. Érdekes, hogy a tüntetők egyik csoportja a Vigadó konyhájába is behatolt, azonban a szakácsok fakanállal verték vissza őket. A nézőközönség között cédulákat osztogattak, ezzel a felirattal: — Soha többé Habsburgot nem akarunk. — A Vigadó előtt hatalmas plakátot ragasztottak ki. A plakáton ez volt.

„Üchitem pochachamat dicső multunkcha és második Ottó kichályunkcha. A közelben pedig egy szalmabábut akasztottak ki, alatta cédulával, amelyen ez állott: — Achisztid.

A tüntetéssel kapcsolatosan nyilatkozott a vidéken lévő belügyminiszter is, aki kijelentette, hogy a politikai vacsorát nem jelentették be a rendőrségnek. Ha az előzetes bejelentés megtörténik, úgy a rendőrség megfelelő

A mentőtársulat Timisoara

közl, hogy a mentősorsjáték folyó évi december hó 10-ére megállapított húzási napja az új törvény értelmében nem halasztható el, sőt a sorsjegyek eladása is csak november 28-ikáig lehetséges, mivel az addig el nem adott sorsjegyeket a prefektúrán le kell adni.

Azért mindenki siessen sorsjegyeket beszerezni! 8805

Párisból jelentik: Mindjobban teret hódít a Népszövetség újjászervezésének eszméje. Egy belga jogász új tervezetet dolgozott ki erre vonatkozólag és az alapeszmé az, hogy széjjelválasszák a népszövetségi egyezményt a versaillesi békeszerződéstől. Olyan intézményt akarnak létesíteni, melynek munkájában nyugodtan résztvehet Amerika, Németország, Japán és a szovjet is.

Tokióból jelentik: A japán haditengerészeti hatóságok utasították Havigama admirálist, a leszerelési konferencia Genfben tartózkodó japán delegátusát, hogy azonnal térjen vissza Tokióba. A delegátus visszahívását azonnal indokolják, hogy Japán semmit sem vár a leszerelési konferenciától.

rendszabályokat léptet életbe a rend megvédésére.

Apponyi gróf ma bejelentette a képviselőházban, hogy a Ház holnapi ülésén interpellál az ügyben. Egyben bejelentette mentelmi jogának megsértését, amelyet egy ismeretlen egyén követett el azáltal, hogy a Vigadóból való távozása alkalmával botot dobott feléje. Kijelentette, hogy a tüntetés a rendőrség jóindulatú asszisztenciája mellett ment végbe.

Heves jelenetek játszódtak le a magyar képviselőházban. Grieger Miklós tiltakozott az Ottó-ellenes tüntetés miatt és azt állította, hogy a kormány fedezte a diákok magatartását. A kormánypárt élesen visszautasította Grieger állításait.

— A legitimistáknak ugyan nincsenek titkos hatalmi szervei, mint a kormánynak, — mondotta Grieger, — de meg tudnak felelni a kormány intézkedéseire, mert gerinces emberek.

Stranyavszky, a kormánypárt vezetője, magából kikelve ugrott fel, a padot csapkodta és tiltakozott Grieger állításai ellen. Apponyi György gróf holnapi interpellációja során, minden valószínűség szerint, újabb támadás hangzik el a legitimisták részéről a kormány ellen.

Bizonytalanság az aradi városházán

Levegőben lóg a tanács sorsa — Elhalasztották a nagytanács ülését

Aradváros vezetőségének sorsa egyelőre a levegőben lóg. Senki sem tud semmi bizonyosat arról, hogy milyen tervet vannak a városvezetéssel kapcsolatban a kormánynak: feloszlattja-e a tanácsot, vagy a helyén hagyja és csupán a vezetőségét változtatja meg...? Kétségtelen, hogy még e héten el fog dőlni a kérdés és ettől kezdve megszűnik a stagnáló állapot, amely jelenleg a város közigazgatási központját jellemzi.

A bizonytalan helyzetre való tekintettel, Botióc Elek dr. polgármester, aki a nemzeti-parasztpárt bizalmi híve, jobbnak látta elhalasztani a november hó 22-ikére összehívott városi nagytanácsulást, amelynek határozatai amúgy is illuzóriusak, amennyiben senki sem tudja, hogy lesz-e ideje és módja rá a jelenlegi tanácsnak, hogy a tanácsulást határozatait végre is hajthassa. Ahban az esetben azonban, ha a kormány illetékes tényezői úgy döntenek, hogy helyén hagyják Aradváros tanácsát, a városi nagytanácsulást a jövő hét valamelyik napján mégis összehívják és ezen fog

megtörténni a jelenlegi vezetőség ünnepélyes leköszönése is.

A városvezetés egyébként kedden délelőtti ülést tartott, amelyen tárgyalás alá vetették Petrutiu Aron ügyvéd beadványát, amelyben részére 300.000 lej kifizetését szorgalmazza. Petrutiu volt ugyanis Aradváros tisztviselőkarának jogi képviselője abban a perben, amelyet a tisztviselői kar a város ellen indított a Titulescu-pótlékuk utólagos megtérítése érdekében. Mint ismeretes, a per a Semmitőszék döntése előtt, barátságos megegyezéssel zárult, amelynek értelmében a városvezetés azt a kötelezettséget vállalta, hogy a követelt összeg hatvan százalékát két év leforgásán belül kifizeti a tisztviselőnek, valamint vállalja az ügyvédi költségek megtérítését is. Ezen a címen kérte Petrutiu a fenti összeg mielőbbi kifizetését. A városvezetés a beadvány felett olyértelenben döntött, hogy 150.000 lejt hajlandó azonnal kifizetni Petrutiu kezébe, míg az összeg másik felét a város jövő évi költségvetésébe irányozza elő.

Csodálatos élményeken

mentek keresztül az amerikai sztratoszféra-repülők

Newyorkból jelentik: A sztratoszféra-repülés legújabb hőse: Seattle kapitány és Fordney tengerészőrnagy ma délután hat órákor szerencsésen földet értek ballonjukkal. A sztratoszféra-repülőkről a reggeli órákban olyan hírek terjedtek el, hogy gondolájuk szélviharba került és a tengerbe zuhant. A két bátor tengerésztiszt valóban nagy küzdelmet folytatott a levegő elemeivel és légújójuk az Atlanti-Oceán felé sodródott. Sikertől azonban egy ismeretlen kis falu határában földet érniök és ekkor az őrnagy gyalog ellindult a legközelebbi telefonállomásig, ahonnan értesítette a légügyi hadvezetőséget szerencsés leszállásukról. A sajtó számára Fordney őrnagy kijelentette, hogy csodálatos élményeken mentek keresztül a sztratoszférában és sikerült tudományos eredményeket elérniök. Ballonjuk magasabbra emelkedett, mint Piccardé, azonban az orosz sztratoszféra-repülők rekordját nem érték el.

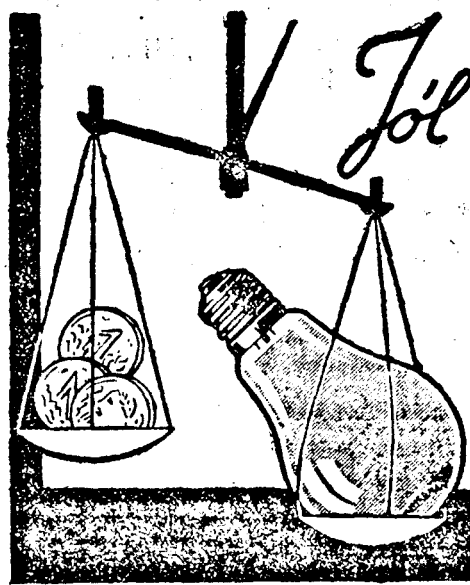
Irredenta vádak miatt

háromhónapi fogházra ítelték Kajaba László dr. tegledi plébánost

Nagyváradról jelentik: Tegnap délelőtt tárgyalta az itteni törvényszék Kajaba László dr. tegledi plébános perét, aki a vád szerint, néhány hónappal ezelőtt Magyarországról jövet, a határállomáson szidta a románokat és egy térképet hozott magával, amely tüntetőleg kiemelte Magyarország régi és új határait. A tárgyaláson Kajaba dr. azzal védekezett, hogy ő nem emlékszik pontosan az esetre, mert jóformán azt se tudta, mit csinál a határon való átkeléskor. Előzőleg ugyanis napokig utazott, ki volt merülve, azonfelül értelességi bankettől jött, amelyet a szokott vidám hangulatban töltöttek el s a mámor még mindig a fejében volt. Az irredenta térképet a rendőrségen látta először, arra biztosan emlékszik, hogy nála, a börtöndben nem volt. Hivatkozik arra, hogy 15 éven át mindig lojálisan viselkedett.

Ezután Hegedüs Nándor képviselő tett vallomást, aki az állomáson volt Kajaba megérkezésekor, majd Popoviciu rendőrkezes igazolta, hogy a plébános tényleg mámoros állapotban érkezett meg Magyarországról. Kihallgattak még néhány tanút, majd az ügyész súlyos ítéletet kért azzal az indokolással, hogy több tanu, hatósági személyek is, terhelő vallomást tettek.

A törvényszék 3 hónapi fogházat, 50 ezer lej pénzbüntetést és 3 évi politikai jogvesztést szabott ki a plébánosra, aki fellebbezett.

Jól vásároljon - ne „olcsón”!

A világításnál nem az izzólámpa beszerzési ára hanem fény mennyisége és áramfogyasztása a mérvadó. Az „olcsó” lámpa használatban a legdrágább, mert nagy áramfogyasztással kevés fényt ad. A gazdaságos világítás kulcsa a fényerős, tökéletes, gazdaságos

TUNGSRAM
IZZÓLÁMPA

Aradi főlerakat
viszonteladóknek:

SZABÓ ALBERT

Arad, Bulevardul Regina Maria 20.

Példátlan botrány az angol király trónbeszéde közben a lordok házában

Egy munkáspárti képviselő sértő kifejezésekkel megszakította a trónbeszédet -- A király a királynéval karján a botrány miatt elhagyta a palotát

Londonból jelentik: Megdöbbenés és az angol parlamentárizmus történetében eddig páratlanul álló incidens történt a lordok házában mai megnyitáson. Egy munkáspárti képviselő a jelenlévő és etikett-szerű, áhitatos csendben figyelő parlamenti tagok és előkelőségek legnagyobb megdöbbenésére megzavarta az angol király trónbeszédét s feltűnést keltő közbeszólásával megakadályozta György királyt abban, hogy a trónbeszédet folytassa. A lordok házában megnyitó ünnepségeiről és az ünneprengő incidensről az alábbiakban számol be tudósítónk:

Impozáns ünnepségek keretében nyitotta meg V. György angol király a parlament új ülészekét. Az ősi angol hagyományok szerint értékes diszhintón érkezett György király és az angol királyné a Westminster-palota elé a tömeg több ezer főből álló sorfalai között. A Westminster kapuján belépve a királyt a szertartásmesterek bekísérték a királyi öltözőszobába, ahol hermelinpalástot adtak vállára és fejére tették a királyi koronát. Ezután György király a királynéval karján és a kormány tagjaival együtt bevonult a lordok termébe. Abban a pillanatban, amikor V. György és a királyné át lépték a parlament üléstermének küszöbét, kigyúltak az összes csillárok a teremben és vakító fényvel árasztották el a lordok üléstermét.

György király a királynéval együtt elfoglalta a trónt, majd a lordkancellár a szokásos ceremóniák közepette, a trónemelevény lépcsőjén térdelve, átnyújtotta a királynak a trónbeszédet. Az angol király a parlamenti képviselők, valamint az egész arisztokrácia jelenlétében belekezdett a képviselő-

ház új ülészekét megnyitó trónbeszédbe:

— Kormányunk fő célja a nemzetközi ügyekben a világbékének minden eszközzel való előmozdítása, mindent elkövetünk annak érdekében, hogy sikeresen működhesünk együtt a többi nemzetek kormányával. A leszerelési konferenciának bármilyen körülmények között meg kell hoznia áldásos eredményt! — mondotta trónbeszédében az angol király, majd rátért arra, hogy Anglia a béke órá Európában s a leszerelési konferencia keretén belül minden rendelkezésére álló eszközzel arra törekszik, hogy a nemzetek együttműködését s a népek közötti jóviszonyt előmozdítsa. Végül a kereskedelem és ipar fellendüléséről beszélt V. György angol király és beszédének ezen részében érintette a munkások helyzetét is. Ekkor egy Mac Gower nevű munkáspárti képviselő hirtelen harsány hangon félbeszakította a király szavait és így kiáltott:

— A kormány munkanélküli politikája aljas-ság! Kergesse el a kormányt és szegyelje magát! Igen, szegyelnie kellene magát és azokra az emberekre kellene gondolnia, akik odakint az utcán éhenhalnak!

A képviselő közbeszólása óriási feltűnést és megdöbbenést keltett. György király nem folytatta beszédét, hanem a királynéval és kíséretével együtt eltávozott a Westminster-palotából. Egész Londonban nagy megdöbbenéssel tárgyalják a parlament megnyitó ünnepségének kínos incidensét.

Az éjszakai órákban érkezett híradások szerint György angol király már elmondta trónbe-

szédét és éppen lefelé tartott a királynéval karján a trón lépcsőjén, amikor Mac Gower független szocialista párti képviselő a baloldali soraiból a király felé kiáltott:

— Mi lesz a munkanélküliekkel? Mi lesz a munkástörvényekkel?

A király nem mutatott meglepetést és nyugodtan folytatta útját. Mielőtt azonban elhagyhatta volna a termet a képviselő ismét felkiáltott:

— Szegyeljétek magatokat valamennyien! Először vagytok és nem törődtek az éhezőkkel. Abból a gazdaságból éltek, amit mások termelnek

A képviselő viselkedése nagy megdöbbenést keltett, bár Mac Gower mindenki ismeri arról, hogy állandó botrányokat okoz a parlamentben s minden alkalmat megragad arra, hogy feltűnést keltsen. Egy ízben 1931-ben olyan hangos botrányt csinált a parlamentben, hogy a speaker kivezettette. Mindaddig ilyen hallatlan merészre azonban nem vetemedett. Az angol parlamentáris életében évszázadok óta hasonló eset nem fordult elő. Legutóljára Cromwell Olivér az ir szabadságharc kitörése előtt szólt fel ilyen merész hangon a parlamentben. György király a királynéval együtt Mac Gower felkiáltásai után elhagyta a lordok házát. Mac Gower az izgatottságtól remegve ment át a lordok házából az alsóházba, ahol senki sem azonosította magát Mac Gower álláspontjával. A képviselő kijelentette, hogy semmit sem von vissza szavaiból, amelyekért végsőkéig helytáll. Az angol képviselőház egyébként az alábbi néhány szóval regisztrálta az esetet: „Csak a fékezhetetlen Mac Gower lehetett!”

Porráégett egy nagy pamutgyár

Tízmillió frank a kár

Párisból jelentik: Tourcoingben tegnap egy nagy pamutgyár tövig leégett. A lángoknak 300.000 kilogramm nyerspamut és 200.000 kilogramm fészült fonal esett áldozatul. A kárt tízmillió frankra becsülik. A tűz okát még nem sikerült megállapítani.

CORSO - mozgó mai műsora!

Izgalmas cselekményű ujszerű genfi történet

Még 6 óra élet

A modern technika filmje!
MIRIAM JORDAN, WARNER BAXTER,
JOHN BOLES.

CORSO! Jön az első nagy nemzetközi
TENGERALATTJÁRO KÉMFILM.

Kémnők!

(Cie unsichtbare Front)

Ilyen szereplő gárda:

KARL LUDWIG DIEHL — TEODOR LOOS,
TRUDE V. MOLO — TRUDE BERLINER,
PAUL HÖRBIGER

Jobb, nagyobb,
képrázatosabb, mint
A varsói bál és a
Láthatatlan gárda

Eredeti vagy utánzat?

Egyes cégek megkísérelték a „NIVEA” készítmények utánzását, hasonló elnevezés alatt és az ismert kék csomagolás felhasználásával. Kérje mindenütt csak az eredeti

NIVEA-CREMET

és utasítson vissza minden utánzatot.

Csak a „NIVEA”-CREME és „NIVEA”-OLAJ tartalmazza a bőrre való, bőrpótló „EUCERITET”. Ez teszi pótlóhatónak, — utánzatok nem.

Jégbehűtött eszkimókról és kanadai magyar községről beszél egy Aradra hazatért bérautóvállalkozó

Aradiak, akik érvényesülnek Kanadában — Eszkimók utazása jeges kocsiban — Egy érdekes találmány

Kanadából, a távoli igéretföldről tért vissza a napokban egy pécskai vállalkozó, aki néhány év előtt vándorolt ki új hazát, új megélhetési lehetőségeket keresni. Aranyos Pál arad-pécskai bérautós azért határozta el magát erre a merész lépésre, mert idehaza bizony egyre sulyosabbakká váltak a viszonyok és a jövő egyre kilátástalanabb volt számára... Kivándorolt hát Kanadába, ahol éveken keresztül küzdött, dolgozott. Ezekről a küzdelmes hónapokról, a távoli Kanada földjén uralkodó viszonyokról sok érdekes momentumot beszélt el Aranyos Pál az Aradi Közlöny munkatársának:

— Nekem is, mint a legtöbb kivándorlónak, az volt a legnagyobb hátrányom a Kanadában élő munkásokkal szemben, hogy nem tudtam angolul. Sok küzdelem után Windsorban sikerült először munkát kiharcolnom magamnak. Kirakodó munkás voltam s így kerestem meg kenyeremet mindaddig, amíg

az egyik nagy elevátor el nem kapta a jobb lábamat s ennek folytán húzamosabb ideig kórházban fekuđtem.

Három éve annak, hogy bejutottam egy kertészethez sofförnek 1930. nyarán. Olyan nagyszabású üzem volt, hogy a hatalmas üvegházak közepén is széles, gummiasszfaltból készült autót vezetett el a virágágyak között. A kertészethél mint szaképzett soffört, jól fizettek és egész szépen kerestem.

Kanada, a rend és nyugalom földje

A kanadai viszonyokat összehasonlítva az itteniekkel, Aranyos Pál elmondja, hogy csupán Roosevelt pénzügyi politikája ásta alá az utóbbi időben Amerikában a munkaviszonyokat s Kanadában még most is olyan kereseti lehetőségek, rendezett megélhetési viszonyok uralkodnak, hogy össze sem lehet hasonlítani az itthoniakkal.

— A legnagyobb rend és tisztaság uralkodik a nagy ipari telepeken mindenütt. A legkisebb munkásházban is tökéletes kényelem, parketta, gáz, villany, fürdőszoba és melegvíz található. A kanadaiak általában nagyon barátságosan fogadják az idegeneket és a hatóságok lojalítására jellemző, hogy minden idegen munkás, aki a bevándorlási tilalom előtt került Kanada területére, éppen úgy kapja a segélyeket, mint a kanadaiak. Minden reggel hatalmas teherautók szállítják a friss tejet és meleg kenyeret valamennyi nyilván tartott munkanélküli lakására. Ezenkívül bármilyen szükséges élelmiszert kapnak utalványra a munkanélkülieket ellátó központban.

— Érdekes, hogy a kanadai hatóságok mindenben alkalmazkodnak az északi részeket lakó eszkimók speciális életszükségleteihez. Egyidőben, mint tojáskereskedő, minden nagyobb városban megfordultam és nagyon érdekes dolgokat tapasztaltam. A montreali egyetem orvostanhallgatói között buzgón látogatja az előadásokat két eszkimó medika, akiket a legnagyobb gondossággal vesz-

nek körül és mindenki aggódva vigyáz az egészségükre. A tanulás hosszú ideje alatt ugyanis szervezetük nem bírta ki egyébként a nekik tropusli éghajlatot.

A két eszkimó medika állandóan jégűtéses helyiségben tartózkodik.

Az eszkimók különös megbecsülésével kapcsolatban Aranyos elmondja még az alábbi originalis esetet:

— Egy nagy bünyű fő tárgyalásán legutóbb egy eszkimó volt a koronatanu. Hogy ennek kihallgatása lehetővé váljék, az illetőt úgy „vezették elő” a tárgyalásra, hogy Kanada valamelyik északi részéről, ahol az eszkimó-koronatanu élt, a több ezer kilométeres utszakasz megtételére üvegfa, jéggel körülvett ketrecszerű alkotmányt készítettek számára s azt helyezték a vonatra. Ebben a „szalonkocsiban” tette meg az utat az eszkimó a tárgyalás színhelyére. Kihallgatása után ugyanebben a kocsiban szállították illetőségi helyére.

Arra a kérdésre, hogy kanadai tartózkodása alatt találkozott-e aradiakkal, Aranyos Pál így válaszolt:

— Ottartózkodásom alatt több aradi és arad-megyei emberrel hozott össze a sors. Delin Sándor — akinek apja borbélymester Aradon a volt Sarlot Domokos-uccában — egy hajóstársaság alkalmazottja odakünn. Ugyancsak Kanadában él Gulyás Sándor volt Csernovitz Péter-uccai borbélymester is. Brandenburg Hilda, az Ablonczy-cég volt tisztviselője egy detroit-i bank könyvelőjéhez ment férjhez.

Aranyos Pál elmondja még, hogy eljutott egy alkalommal az Ontario állambeli Welland községbe, ahol meglepetéssel tapasztalta, hogy a lakosai teljesen magyar. Évtizedeken keresztül oly sok magyar kivándorló telepedett le azon a helyen, hogy ma külön községet alkotnak s a legújabb generáció már csak az öregek egyre fakulóbb emlékezetéből ismeri az egykori ó-hazát. Azután ezekkel a szavakkal fejezi be elbeszélését:

A reménykedő feltaláló

— Nemcsak a honvágy hozott haza... — mondja elgondolkodva — kanadai tartózkodásom alatt konstruáltam egy légsaváros játékszer, amelynek sikere alapozza meg jövődbeli egzisztenciámat. A nagyban való gyártás ügyében voltam legutóbb Bucarestben,

ahol a szabadalmi hivatal elfogadta találmányomat s a szakértők a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a játékszer konstrukciójáról.

Most itthon szeretném megalapozni jövőmet, mert nagyon igaz az a régi közmondás, hogy „mindenütt jó, de legjobb — Aradon...”

Igy nyilatkozik az a messzi idegenből, a távoli igéretföldről hazajött feltaláló, aki pedig Kanadában tapasztalta, hogy milyen megkülönböztetett tisztelettel bánnak az eszkimó-kisebbségekkel... Talán Kanadában kevesebb az eszkimó és több a foka?... (g. gy.)

Hamis tanuzásért

az aradi törvényszék elítélt egy kisjenői gazdát

Érdekes bűnpört tárgyalt az aradi törvényszék második szekciója. Az ügy vádlottjai: egy ismert gazdag kisjenői malomtulajdonos, valamint Kapros József ugyancsak kisjenői gazda voltak, a malomtulajdonost hamis tanuzásra való rábírással, Kaprost pedig hamis tanuzással vádolták. A vádirat szerint a malmosnak polgári pere volt sógornőjével, akitől százhuszezer lejt követelt. A tárgyaláson három tanút állított, akik azt vallották, hogy jelen voltak, amikor a malomtulajdonos a kölcsönt adta. Ítélet az ügyben még nem hangzott el, miután a malomtulajdonos sógornője időközben bünvádi feljelentést tett sógora ellen. A tanúk egyike, Kapros, nemrégiben jelentkezett az asszony ügyvédjénél, akinek elmondotta, hogy a lelkiismerete nem hagyja nyugodni és ezért be kell vallania, hogy hamisan vallott az ügyben. Vallomásaért pénzt kapott. Az igazság az, hogy nem tudott az egész ügyről. Az ügyvéd közjegyzőhöz vitte Kaprost, aki ott megismételte vallomását.

Ennek alapján indult meg a bünyűvi eljárás, úgy a malomtulajdonos, mint Kapros ellen. A malomtulajdonos tagadta a terhére rótt vádat és a polgári perben szerepelt másik két tanu szintén ragaszkodott az annakidején tett vallomásához. Terhelő bizonyíték csupán Kapros vallomása, valamint egy levél volt, amelyet vádlott-társához intézett és amelyben kijelentette, hogy elismeri, miszerint tízezer lejjel tartozik, amelyet a tárgyalás után fizet meg. Egyben találkozóra hívta meg Kaprost és két társát a vallomásuk megbeszélése céljából. Erre a levélre a malomtulajdonos kijelentette, hogy az csak csapda volt Kapros részére, de semmit sem ígért neki vallomásaért. Miután a malomtulajdonos ellen semmiféle bizonyíték nem merült fel, a bíróság felmentette a vád alól, Kaprost viszont, saját beismerése alapján, hat havi börtönnel sújtotta.

FILM KÖZLÖNY

Sorradalom az állatkertben

(Zoo in Budapest)

Érdekesítő filmdráma bemutatója a Central-moziban.

Ez a film éppen olyan érdekes volna akkor is, ha történetesen a berlini Tiergartenben, vagy akár a londoni állatkertben játszódik le, mert elejétől végig izgalmas, lebilincselő és mesteri beállításával, értékes jeleneteivel gyönyörködtető. Egy állatkert élete valami különös, mesészerű, egészen egyedülálló világ. Itt nő fel Jani, az árva fiú, aki nem ismeri az emberek világát, csak a vadállatokhoz ragaszkodik, amíg nem találkozik az aranyhajú bánatosszemű kis árvalánnyal, aki megszökik az intézetből és éjszakára elrejtőzik az állatkertben. A harmadik emberi lény a vadállatok északai világában egy pöttömnyi kis fiú, akinek minden vágya az elefánton lovagolni. Ez a vágy teljesül is, azonban idegrázó körülmények között: az állatkert elefántjai megvadulnak és szétörik az összes ketrecüket. Az ordító, bömbölő és üvöltő fenevadak között a védetlen gyermek sikoltása idegrázó hangzavarrá kavarja az állatkerti forradalom borzalmas káoszát. Nagyszerű rendezői és operatőri megoldások, néhány remekbe készült felvétel adja meg a film értékét, amelyet a magyar zenei motívumokkal való hangulatos aláfestés is emel. Csak azt nem értjük, hogy miért kellett ennek az originalitásnak, egzotikumnak nélkül is érdekesítő filmnek a budapesti állatkertben játszódnia, amelynek bejáratára mindenestre ráismer a néző. Szurtos cigánygyerekek, Liszt-rapszódia és Hubay-csárdajelenetek kísérezése nélkül is éppen olyan hatásos lett volna a film a külföld előtt is, hiszen az állat-filmek soha sem tévesztik el hatásukat a filmpublikumra. Loretta Young az árva Éva szerepében elragadó, míg partnere: Raymond Roland rokonszenves, tehetséges fiatal színésznek bizonyul.

Pilisiné kozmetika

Verbos-ház (Minorita-templommal szemben.) — Mindenféle szépséghibák szakszerű eltüntetése.

Az anyagyilkos Zemplén Dénes ujabb vallomása

Budapestről jelentik: A meggyilkolt Zemplén Dénesét holnap délután temetik el a farkasréti temetőben. Az anyagyilkos fiú a mai napot nyugodtan töltötte, imakönyvet és papot kért. Zemplén egyetemi tanár egyelőre beszüntette előadásait. A gyilkos fiú mai kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy hallotta egy izben, amint anyja tanácskozott László Aladárral német nyelven, hogyan lehetne megkaparítani az 5 120 pengős tartásdíjat is. Ugy tervezték, hogy őt az aszóni javítóintézetbe adják és ily módon jutnak az apja által adott havi 120 pengőhöz.

**ASSZONYOM,
HABEALLA HIDEG IDŐ!**
Még kell óvnia arcát a káros és kellenetlen
vörösségek, bőrpírdések és kipótlások ellen.

A CRÈME SIMON
az egyedül valódi, higiénikus, ellenálló
arcpóráz, amely arcát teljesen szándé-
kosan és annak fókuszát megőrzi.
A ki zordító dőce megőri.
Figyeljen! Használja mindig:
Reggel és este a lemosásból meg nedves
arcára egy kést.

**CRÈME
SIMON**
"SIMON"-PUDER
"SIMON"-STAPPAN

Szigoru fegyelmi vizsgálat folyik több aradi rendőrtisztviselő ellen

**Belügyi felügyelő Aradon — Több mint száz rendőrt hallgatnak ki —
Rövidesen letartóztatások várhatók — Nyilatkoznak a vizsgálat vezetői**

Néhány nappal ezelőtt egymásután több feljelentés futott be a belügyminisztériumhoz. Aradról. A feljelentések nagy visszaélésekre engedtek következtetni, amik az aradi rendőrkvesztúrán történtek volna. A belügyminisztérium az ügy kivizsgálására Aradra delegálta Bogdan belügyi vezérfelügyelőt, aki a tegnapi napon meg is érkezett. A vezérfelügyelő megérkezése után a rendőrségre sietett és megkezdte a feljelentett tisztviselők kihallgatását. A kihallgatások során több olyan tisztviselő is megjelent, akik ugyan nem tartoznak a rendőrséghez, de a szorosan együttműködő hivatalban vannak beosztva. A feljelentett tisztviselők után sor került a város néhány hivatalnokának kihallgatására, akik az ügyben szintén felvilágosításokkal szolgáltak.

A tisztviselők után sorrendben Bán kapitányt hallgatták ki, mint a rendőrlegénység parancsnokát. Bán kapitányt szakértőként hallgatta meg a vezérinspektor és utána egyenként, majd csoportosan a tisztviselők és a rendőrség valamennyi hivatalnokai jelent meg az inspektor előtt.

A mai napon került sor a rendőrlegénység kihallgatására. Ekkorra azonban már az is kiderült, hogy a legtöbb panasz a belügyminisztériumba a rendőrlegénység köréből érkezett. Több mint százán vonultak fel a vezérinspektor elé és kérés nélkül előadták sérelmeiket.

Ezek szerint a rendőrséggel karöltve működő egyesületnél mutatkozott nagyobb összegű pénzhány a rendőrlegénység kárára.

A vezérinspektor a panaszokra az összes pénztárkönyveket magához kérte és azoknak átnézése még a késő éjszakai órákban is tart. A megvádolt tisztviselők is ott tartózkodnak, hogy az esetleges felvilágosítással szolgálhassanak. A kihallgatások alatt természetesen ott tartózkodik Moga Romulus dr. rendőrkvesztőr is, aki szintén mindenben segédkezik Bogdan vezérinspektornak.

A legutóbbi értesüléseink szerint az ügyek annyira komolyra fordultak, hogy az éjszaka folyamán őrizetbevételre is sor kerülhet.

Az Aradi Közlöny munkatársa a vizsgálat ügyében felkereste Bogdan vezérinspektort és

kérdést intézett hozzá a vizsgálat tulajdonképeni lényegéről. A vezérinspektor munkatársunknak kijelentette, hogy a visszaélések ügyében még nem lehet tisztán látni és egyelőre semmiféle felvilágosítással nem szolgálhat. Arról is érdeklődtünk — miután a városban elterjedt a hír, hogy több mint hat tisztviselő van megvádolva — megfelel-e ez a valóságnak. A vezérinspektor válaszában kijelentette, hogy **lényegében megfelel, azonban a híresztelések túlzottak.** Mindenesetre a vizsgálat hivatalban van a szabálytalanságok ügyét teljes egészében tisztázni és előreláthatólag még a holnapi napon is lesznek kihallgatások. Arra a kérdésre, vajon holnapra már konkrét eredmények lesznek-e, a vezérfelügyelő azt mondta, hogy a konkrét eredményt csak akkor közölhetik a nyilvánossággal, ha majd az ő általa felterjesztett jegyzőkönyv visszaérkezik a belügyminisztériumból.

Eddig a vezérinspektor nyilatkozata, mely szerint arra lehet következtetni, hogy az ügynek szenzációs fejleményei lesznek. Nem lehetetlen, hogy a névtelen levelek egy országos szenzációt pattantottak ki. Mindenesetre érdeklődéssel várják a beavatottak a visszaélések ügyének további fejleményét.

Fellázkodtak a foglyok a szatmári fogház celláiban

A rendőrség törte le az inkább zajos, mint veszedelmes tüntelést

Szatmárról jelentik: Vasárnap délből egy óra körül izgalmas jelenetek játszódtak le a szatmári ügyesség fogházában. Az ügyesség kommunista foglyai néhány héttel ezelőtt azzal a kéréssel fordultak dr. Burcus Traian fogházigazgatóhoz, hogy a fogháztól járó élelmiszer adagokat is megkaphassák annak ellenére, hogy ezeket a foglyokat kívülről élelmezik.

Az igazgató a kérést teljesítette, de a foglyok a fogháztól kapott élelmet állandóan a mellékhe-lyiségekbe dobták. A fogházigazgató látva ezt, vasárnap lehvatta a foglyok vezérét, Breban János nagybányai munkást, akit a törvényszék kommunista propaganda miatt két esztendei börtönrre ítelt és arra kérte, hogy ha nincs szükségük a fogházi élelmiszerre, úgy ne vegyék azt igénybe, mert a többi foglyoknak szükségük volna az élelemre. Szó szót követett és Breban a fogházigazgatóval szemben tiszteletlenül viselkedett, mire dr. Burcus büntetésből két napi sötét zárkát mért rá.

Az örök a sötét zárkába akarták vinni Brebánt, de az ellenállt és kiabálni kezdett:

— *Gyilkolnak! Segítséget!*

A többi kommunista foglyok erre egyszerre verni kezdték a cella ajtaját, betörték az ablakokat és tüntettek.

Az igazgató azonnal lesietett a fogházba és beszélni akart a foglyokkal, akik azonban a cellák bejáratát ágyakkal és a cellában található butor- darabokkal eltorlaszolták. Végül is dr. Burcus a

rendőrségtől kért segítséget. A rendőrség emberei behatoltak a cellákba és megfékezték a zendül- ket, akiket — mint magánhelyről értesülünk — megbilincseltek és sötét zárkába tettek. A fogházi zendülés ügyében ma ankétot rendez az ügyesség.

Litvinov szombaton haza indul

Washingtonból jelentik: Philips és Litvinov legutóbbi megbeszélésén az adósságok kérdéséről tették általános megbe- szélés tárgyává, ezenkívül kidolgoztak egy konzuli egyezményt is. Litvinov szombaton kel utra Oroszország felé. Utját New-Yorkban huszonnégy órára megszakítja.

CENTRAL-MOZGO: Premier: FORRADALOM in Budapest). Különleges, németül beszélő filmszenzáció. Főszerepekben: Loretta Young és Gene Raymond.

SELECT-MOZGO: Repriz-premier: A 6-OK TITKA. Főszerepekben: Wallace Beery, Jean Harlow, Clark Gable, Johnnie Mc Brown, Marjorie Rambeau, Lewis Stone. Reprizhelyarak: 7, 8 és emeleten 15 lej, repülőbéllyel együtt.

JÖN: A kis Jackie Cooper gyönyörű filmje: A SENKI FIA.

**Olcsóbb mint Bucarest
Jobb mint Budapest
Kalapot
Inget
Nyakkendőt stb.
MANEA-nál
a megyeházzal szemben, 4379**

„FAUNA“

országos baromfi és kisállat-kiállítás
Temesvár: november 25—27. A visszautazásnál 50 százalékos vasúti kedvezmény.

Igazolványok az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Színház—Művészet—Irodalom

A színházi folyosón beszélnek

hogyan Timár Ila, a társulat szöke primadonnája, akit az aradi közönség bemutatkozása alkalmával egyszeriben a szívébe zárt — nagyon félénk természetű... Minden este gondosan magára zárja szál-lodai szobája ajtaját, sőt az öltözőjét is szigorúan zárva tartja, mialatt a rivaldafény számára készíti ki magát. A „Kék lámpás” vasárnap esti előadásán történt, hogy a széphangu primadonna, akit a közönség már az első felvonás után lelkesen ünnepelt, miközben átöltözött a második felvonásra, sietségében nem jegyezte meg, hogy hová tette az öltöző kulcsát. Az ügyelő csengője élesen berregett egyszer, kétszer, háromszor és Timár Ila felforgatta az egész öltözőt, szekrényestől, fiókos-tól, hogy ráakadjon a kulcsra. Az ügyelő, rendező és színházi titkár kétségbeesetten zörögtek az öltöző ajtaján s a szégyenlős természetű Timár Ila restelte bevallani a kulcsbírást... Az lett a vége a dolognak, hogy Timár Ila könnyes szemekkel, dühösen toporzékolni kezdett s a sok bonyodalmat okozott öltözőkulcs hangos koppanással hullott ki a harisnyakötőjéből — éppen a kellő pillanatban, mert a zenekar már rázendített a belépőjére... A folyosón mesélik, hogy Timár Ila azóta nem meri magára zárni nemcsak az öltözőjének, de a szobájának ajtaját sem...

BESZÉLGETÉST FOLYTATTUNK SZENDREY MISIVEL, pardon: ifj. Szendrey Mihállyal, Románia legfiatalabb színidirektorával, aki tudvaleg az aradi színház élén áll. Szendrey bár a színpadon táncosnaturburs, direktori pozíciójának megfelelő komolysággal beszél a szezonnyitásról:

— Igazán kedvező körülmények között indulunk neki az új szezonnak — mondja bizakodó mosollyal — a közönség őszinte érdeklődését az-al akarjuk meghálálni, hogy kiküszöbölni igyekszünk mindazokat a hibákat, amelyek az elmúlt szezonban bántólag hatottak a publikumra. Ilyenek a fűtetlen színház, a hosszú felvonások és a régi bérletrendszer. Új, szelvényes bérletrendszert vezettünk be és reméljük, hogy ezzel megoldottuk az utóbbi problémát is. Ezeknek a szelvényeknek beváltása csak a pénztárnál történik s egyáltalán nincs helyhez, vagy dátumhoz kötve.

— Ami a színház vezetését illeti, ebben meg-
 lehető gyakorlatot szereztem az elmúlt években id. Szendrey Mihály társulatánál, mint művezető igazgató. Halálból most én szerződöttem az öreg Szendreyt művezető igazgatónak... Előre is biztosítom, hogy Szendrey Mihály sokkal pontosabban fogja megkapni a fizetését, mint én kaptam ezelőtt az ő színigazgatása alatt...

KÉT UJSÁGÍRÓ EGY SZIGURANCA-KOMISZAR TARSASAGBAN ÜLT a „Kék lámpás” premierjén az egyik földszinti páholyban. Az újságírók beszélgetnek: kritizálják a szubrett lábait, a primadonna hangját és — Agoston Baba születési évfolyamát próbálják eltalálni... Közben az egyik újságíró szeme megakad az elegáns primadonna formás alakján és epés hangon megjegyzi: „Na, ez az Agoston Baba tetőtől-talpig fűzött visel!” — A csendes harmadik, a sziguranca-komiszár egy ideig befelé mosolyog erre a rosszmájú megjegyzésre, majd nyugodtan megszólal: „Látja kérem, mennyire nem tájékozott annak ellenére, hogy újságírónak mondja magát! Én például egész biztosan tudom, hogy Agoston Baba nem visel soha fűzött — annál is inkább, mert a feleségem!” A többi már az olvasó fantáziájára bízunk...
 (—nyi.)

* A jövő hét premierje: Ember a hid alatt és az Egy csók és semmi más... a kitűnő életkép és a pompás operett.

Ma este lesz Fischer Annie hangversenye az aradi Kulturpalotában

Fischer Annie ma esti aradi fellépése minden aradi kultúrember számára a szolidaritásnak és a tradicionális zenekultúrához való ragaszkodásnak egyik dokumentumát kell, hogy adja. Az ünnepi célok és zenei sportünnepélyek viharain felül-emelkedve érezni kell mindenkinek, hogy Fischer Annie briliáns tehetsége ebből a milliöből fakadt, tulajdonképpen innen indult el hódító útjára és most úgy tér vissza, mint jó gyermek az édesanyjához, hogy háláját fejezze ki annak a humusznak, amely sok mindenben előmozdította acélos-ságát.

Önmagával szemben követ el mulasztást mindenki, aki elmulasztja ezt az alkalmat, aki a mindennapos élet rideg páncélzatát nem cseréli fel a mai estély varázslatos meleg, kulturát és tradi-

ciót lihegő hangulatával. Fischer Annie briliáns programot hozott Arad közönségének, Bach toccatájának mélységéből Schumann „Carneval”-jának színesen foszforeszkáló érzelmi levegőjébe röpti fel hallgatóit, Chopin, Dohnányi, Bartók és Liszt mindmegannyi drágaköve a zeneirodalomnak. És ezt a magasrendű, anyagiakban nem is értékelhető atmoszférát Babits szavaival élve: „az hallja csak, aki magába száll”. A mai gondterhelt időkben mindenkinek szüksége van ilyen magába-szállásra, hogy a sűrű napok után végre egy-két órán át érezze és élvezze emberi művölt. Aki még meg nem vette volna jegyét, az sies-sen Sándor könyvkereskedésébe, vagy este nyolc órakor a Kulturpalota jegypénztárához, ahol 100 lejtől lefelé még kaphat jegyet.

* „A pénz nem minden” csütörtök esti bemutatója nagyszerű színházi eseményt nyújt, mert Bus Fekete Lászlónak ez a frappánsan sikerült telihumoru vigjátéka — eltekintve attól, hogy az idény első próza-premierje — meglátásainál, derűs mondanivalójánál fogva a közönség hatványozott érdeklődését kelti fel. Felhő Ervin főrendező irányításában tökéletes tolmácsolással mutatja be a társulat a Budapesten elementáris sikert aratott vigjátékot. A főszerepeket a főrendezőn kívül Szendrey Mihály, Somlay Julia, Tornyogh Péter, Kozma Hugó, Hegyessy Magda, Kun Dezső, Dálnoky Dudus, stb. játsszák. A vigjáték-premier A. bérletben történik, a pénteki előadás B. bérletben megy.

* Vasárnap két slágeroperett! Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal a nagyszerű „Zsákbamacska”, este 9 órakor a „Kadetszerelem” kerül színre, amely szinte premiernek számít és ezért méltán nagy az érdeklődés iránta.

* A Kölcsey Életiskola első előadása ma este 6 órakor, az Iparos Kulturház termében. Előadó dr. Róth Marcell orvostanár. Társadalomtudományi tárgya: „A holnapépítők. A Kölcsey Egyesületnek ezen és minden szerdai előadásán mindenki részt vehet, belépti díj nélkül. A terem fűtve van és az Iparos Otthon ruhatár-díját 3 lejre szállította le.

Drágul a szörme

Neuländernél még olcsó

Arad, Fischer Előz-palota. 3669

* Az „Új Idők” gazdag tartalmából kiemeljük: Csűrös Zoltán megalótan egyszerű, Aszlányi Károly kedves, humoros elbeszéléseit, S. Bokor Malván rendkívül érdekes regényének folytatását. Divat, rejtvény, ötletes fejécek és időszéri képek egész sora sem maradt ki az „Új Idők”-ből, amelynek kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 16., bárkinék szívesen küld díjtalan mutatványszámot. Az „Új Idők” előfizetési díja egy negyed évre 260 lej.

* Álarcos operaénekesnő az uccán. Erről közöl rendkívül érdekes cikket a „Délibáb” új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmriportokat, folytatásos regényt, egyfelvonásos szindarabot, rejtvényeket és közel száz képet talál az olvasó a népszerű színházi hetilapban.

* A csigák, halászsugarak és vitaminok. A csiga lassú állat? Szó sincs róla, mert a csiga aránylag sokkal gyorsabban halad, mint az ember. Ezt állapították meg újabb a tudósok, de megállapították azt is, hogy a csupasz emberi tenyérből halászsugarak áradnak ki. Hétről-hétre szinte ezer ember új tudományos felfedezése lát napvilágot és ezek közül nagyon sok az ember mindennapi életét is megváltoztatja. A „Tolnai Világlapja” mindenről beszámol, ami a mai embert érdekl.

Aradi Filharmonia Egyesület

BÉRLETI FELHÍVÁS

Az elmúlt évad hatalmas sikere után új bérletet hirdetünk. Hangversenyeink gazdag, változatos műsoraikkal tökéletesen megnyerték közönségünk tetszését. Műsoraink tetszetőséget, ha lehet-séges, még emeljük, amennyiben igyekeznünk gyakrabban népszerű darabokat hozni. Bérletrendszerünk nagyszerűen bevált, többszázan élvezték nagy kedvezményét. Az idei szezonban oly nagy kedvezményt nyújtunk t. bérliünknek, hogy jegyeiket egy hangversenyre ingyen kapják! Jegyáraink amúgy is olyan olcsók, hogy már egy mozijegy árért hallhatják t. közönségünk a nagy mesterek remekait. Bérletben már husz lejért egy földszinti jegy kapható. Ot hangversenyt adunk a Kulturpalota nagytermében, kedé estéken és pedig: december 12, február 6, március 6, április 3 és május 1-én. Bérlet csak öt hangversenyre váltható, de lehetséges a fél vételár kifizetése az első és második fele a harmadik hangverseny előtt. A bérletek átruházhatók! Műsoraink a klasszikus, romantikus, modern és népszerű mesterművek választékát nyújtják, kitűnő szólis-takkal.

A zenei vezetés ezuttal is a tavaly elsőrangú bevált Shuk Lajos karnagy kezében van, aki négyhónapos külföldi tanulmányútja után friss erővel és impressziókkal gazdagabban veszi át az új szezon irányítását. Bérlet ára az öt hangversenyre összesen: 100, 200, 300, 400, 500 lej. Egyes jegyek ára: 25, 50, 75, 100, 125 lej.

Műsorok: I. December 12. Mendelssohn: Szentiványi álom. Nyitány. Beethoven: V. szimfónia. Haydn: Csellókoncert. Szólista: Shuk Lajos. Bartók: Népszerű román táncok. Joh. Strauss: Triccs-traccs polka.

II. Február 6. Smetana: Az eladott menyaszszony. Nyitány. Csajkovszky: Hegedűkoncert. Szólista: Tölössy Magda. Debussy: Aprés-midi d'un faun. Rimsky-Korzakow: Sheherezade.

III. Március 6. Romantikus est. Schubert: Rosamunda. Nyitány. Schumann: I. szimfónia. Enescu: II. román rapszódia. Rachmaminow: II. Zongoraverseny. Szólista: Weisz Ilona (Brassó). Strauss R.: Rózsavag. Keringő.

IV. Április 3. Klasszikus est. Mozart: Figaro. Nyitány. Paganini: Hegedűkoncert. Szólista: Weil Magda. Bach—Weiner: Toccata és Fuga. Brahms: IV. szimfónia.

V. Május 1. Mozart: Jupiter-szimfónia. Beethoven: Zongoraverseny Es-dur. Liszt: Les Préludes. Wagner: Siegfried halála és gyászinduló. Joh. Strauss: Déli rózsák.

Miután az egyes helykategóriákban csak korlátozott mennyiségű jegy állanak rendelkezésre, tanácsos a bérletet azonnal megvenni és a megfelelő jegyeket mindjárt kiválasztani. Az Aradi Filharmonia Egyesület fenntartja magának azon jogot, hogy a hangversenyek rendezéséről egészben, vagy részben, az előfizetett összeg egészbeni vagy részbeni visszatérítése mellett lemondjon és a hangversenyek napját és műsorát megváltoztat-hassa.

AZ ARADI FILHARMONIA EGYESÜLET.

HA KOAH-bál december 2.

HIREK

Házassággal végződik...

Rubinstein Erna, a világhírű magyar hegedűművész romantikus házasságáról elterjedt hírekkel kapcsolatban ma érdekes fordulatot számolnak be a lapok. Kiderült ugyanis, hogy megfelel a valóságnak az, hogy a fiatal hegedűművész feleségül megy Strausz Sándor közgazdasági egyetemi hallgatóhoz, dr. Strausz Vilmos, a Bristol-szálló vezérigazgatójának fiához. A fiatalok most tértek haza Hollandiából, ahová Strausz Sándor elkísérte hangversenykörútjára menyasszonyát. Hollandiai útjukról most tértek haza a fiatalok, akik elhatározták, hogy néhány napon belül házasságot kötnek.

A fiatalok házassága elé családi körök akarnak gátat emelni. Rubinstein Erna édesanyja ugyanis nem nézi jó szemmel a házasságot s ezt az ellenszenvet súlyosbítja az a körülmény, hogy nemrégiben felszólítást kapott egy ügyvédől, hogy számoljon el leánya vagyoni helyzetéről. Beszéli, hogy annyira kiéleződött a feszült viszony anyja és leánya között, hogy Rubinstein Erna az elmúlt este anyjához hajtatott és legszükségesebb holmiját elhozta a Hargitta-uccai villából. Ugyanekkor a Bristol-szállóban szobát vett ki a fiatal Strausz Sándor, akinek legnagyobb gondja jelenleg az, hogyan szerzi be a szükséges iratokat a házasságkötéshez, amely hír szerint szombaton fog megtörténni Budapesten.

Rubinstein Erna elzárkózott szállodai szobájában és csupán telefonon ad interjút:

— Én döbbszemtem meg legjobban, hogy a lapok mennyit foglalkoztak magánügyemmel. Nekem csak egy közölni valóm van, az, hogy nagy sikerrel hangversenyeztem Amsterdamban. Montoux vezénylete alatt, Mengelberg megbetegedett és azt mondta, hogy decemberben ismét hangversenyeznék! Még ma elutazom a fővárosból és visszamegyek Hollandiába. Más mondanivalóm nincs.

Dr. Strausz Vilmos, a vőlegény édesapja is nyilatkozik fia készülő házasságáról:

— Nem zavarjuk a fiatalokat... Megegyeztünk, hogy nem avatkozunk az életükbe. A házasság még nem történt meg, azonban az esküvőre boldogan hívom meg valamennyi ismerősimet. Hadd lássák, hogy nincs semmi titkolni való. Ugy egyeztünk meg Ernával és a fiammal, hogy várnak még egy pár napig, amíg minden elcsendesedik s akkor oda állnak az anyakönyvvezető elé, aki szép csendben összeadja őket...

Rubinstein Erna és Strausz Sándor romantikus szerelmi regénye tehát — házassággal végződik...

— **IDŐPROGNÓZIS:** Felhősebb és valamivel enyhébb idő, több helyen eső és hó. Északkeleten ködös, hideg idő, egyelőre csapadék nélkül.

— **Parafálták a lengyel-német egyezményt.** Berlinből jelentik: A lengyel-német gazdasági egyezményt ma parafálták Berlinben. Az egyezmény a rozs és rozsliszt kivételének szabályozására nézve tartalmaz megállapodásokat. Néhány nap múlva sor kerül az egyezmény aláírására.

— **Merénylet a volt japán miniszterelnök ellen.** Tokióból jelentik: Vakacsuti volt miniszterelnök ellen egy Novuti nevű férfi merényletet követett el. A merénylet elfogták és kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy a volt miniszterelnököt meg akarta ölni, mert a legutóbbi londoni tengerészeti konferencián olyan magatartást tanúsított, amely a hazaárulással egyenlő. — Japánban egyébként nagyszabású kommunista-összeesküvést lepleztek le a hatóságok. Az összeesküvést a szovjet pénzelte és a cél az volt, hogy fegyveres felkelést szítsanak az országban. Eddig 1700 letartóztatás történt az ügyben. A letartóztatottak között az összeesküvésnek 147 vezetője is szerepel.

— **Lindbergh ezredes és felesége az Óceán felett.** Lisszabonból jelentik: Lindbergh ezredes feleségével ma startolt az Azori-szigetek felé. Azt hiszik, hogy az óceánrepülő egyenesen Amerika felé veszi útját.

— **Zelesky öt éve jogerős.** Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i katonai felebbezési bíróság most tárgyalta Zeleskynek, a prágai Skoda-művek bucaresti-i vezérképviselőjének ügyét. Mint ismeretes, Zeleskyt a hadbíróóság öt évi börtönbüntetésre ítélte katonai okiratok meg nem engedett birtoklása és felhasználása, valamint hatósági zár feltörése miatt. A felebbezési bíróság visszautasította Zelesky felebbezését és így az öt éves börtönbüntetés jogerőssé vált.

— **Elítélték dr. Scheidl merényletét.** Bécsből jelentik: Másfél órai tanácskozás után, a dr. Scheidl volt tartományi biztos ellen elkövetett merényletével vádolt Werner von Alwensleben ügyében ítéletet hozott a bíróság. Az esküdtszék 6 tagja közül öten büntetésnek találták Alwenslebert orgyilkossági kísérlet büntetében való tetteleges közreműködés miatt s döntésük alapján a bíróság három évi súlyos börtönbüntetésre ítélte a fiatal-korú merényletöt. A büntetéshez még egynegyedévenként kemény fekhely is járul és a büntetés kitöltése után Alwenslebert kiutasítják Ausztria területéről. A vádlott belenyugodott az ítéletbe, azonban az elnök ezt nem vette tudomásul, miután az elítélt még nincs 21 éves. Az ügyész nem fellebbezett az ítélet ellen.

— **Elvált a feleségétől, mert — férfi volt.** Bucurestiből jelentik: A cetatea-albai törvényszék szokatlan válopert tárgyalta tegnap. A keresetet egy Sanda u Gusztáv nevű német telepes adta be, olyan címen, hogy feleségéről már házassága első órájában szomorúan állapította meg, hogy az nem nő, hanem férfi, de akkor szígyenében még nem akart a bírósághoz fordulni, hanem az orvosok egész sorát próbálta ki először, de két esztendő alatt feleségén lényegbe vágó változást eszközölni nem tudtak és így kényszerítve volt a válókeresetet beadni. A bíróság természetesen méltányolta a keresetet és a házastársak között a válást kimondta.

Magdát nem csapták be...

Nagyváradról telefonálja tudósítónk az éjszakai órákban: Ma este mutatták be nagy siker mellett Kádár Miklós: „Magdát kicsapják” című vígjátékát. A darab fő női szerepét Forgácsné-Bárdy Teréz, az Aradon is jól ismert színésznő játszotta, a többi szerepeket mind elsődendű kezekbe adták, a közönség igen jól mulatott és sokan tapsolt a szereplőknek. Az előadás szünetjeiben a szerzőt többször a függöny elé hívták és Kádár Miklós nagy ünneplésben részesítették. Az előadáson megjelent Csillag Magda is, akiről — mint azt az Aradi Közlöny megírta — a darabot írta Kádár Miklós. Az ünneplésből neki is kijutott. Érdekes megemlíteni, hogy Csillag Magdát Kádár Miklós az Aradi Közlönyön keresztül hívta meg a premierre, ugyanis olvasva mai nyilatkozatát, nyomban telefonált az Aradi Közlöny szerkesztőségébe, hogy értesítsük Csillag Magdát a meghívásról. Délben két órakor már vonaton ült a kis „hősnő”, aki boldogan kiáltott le a lépcsőről:

— Ha a Magdát ki is csapták, engem legalább nem csaptak be...

Zoo in Budapest (Forradalom az állatkertben)

a Pánik a városban testvérfilmje

mától a CENTRAL-mozgóban

— **Halálozás.** Gobóczy Lajos, a Herstein C. cég alkalmazottja ma reggel fél 6 órakor 39 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése a hó 22-én, szerdán délután 4 órakor lesz a Str. Stirbel Yoda (Madách Imre-u.) 11. sz. alatti gyászház-ból. (Minden külön értesítés helyett).

— **Dr. J. KERÉKES RÓZSI** női belgyógyász-spezialista, volt egyet. klinikai tanársegéd, magánbetegelt Str. Mocioni (v. Orczy-ucca) 18. szám alatt elsőemeleti új rendelőjében naponta d. u. 3-5 között fogadja.

Paplanok Ruttkay & Botye

fehőrnemű üzletben.

— **Aradi rendőri hírek.** Mikle a Miklós feljelentést tett a rendőrségen, hogy amíg egy üzletben bevásárolt, ellopták kerékpárját. — Stolanovici József, Strada Cogalniceanu-uccai lakos feljelentést tett a rendőrségen Rózs a Sándor ellen, aki szerinte tőle 300 lejt lopott. — Megindították az eljárást.

URANIA

Ma, szerdán 5 órától leszállított helyárrakkal
PUCCINI világhírű operája nyomán.
SYLVIA SIDNEY, CARY GRANT
szcenziós alakítása: MADAME
PILLANGÓ KISASSZONY, BUTTERFLY
Délután 3 órakor 6.— lei átlagos helyárrakkal
UT A MENYORSZAG FELÉ
Janet Gaynor, Charles Farrell-németül beszélő filmje
PREMIER! PREMIER!
Jön: KEN MAYNARD Legnagyobb Cowboy filmje

— **Jobboldali előretörés Spanyolországban.** Madridból jelentik: Újabb hivatalos választási eredményeket nem tettek még közzé, azonban a szavazatok számlálása során máris megállapították a jobboldal előretörését. Előreláthatólag a spanyol parlamentben 201 jobboldali képviselő veszi fel a harcot a közép- és baloldal 178 képviselője ellen.

Philips rádiók, Philips rádiócsövek és hangszórók

a legújanyosabb árban kedvező fizetési feltételekkel:
Kalmár József műszerésznel,
Arad, Str. Brătianu (v. Weltzer János-ucca) I. 4290

— **Lezuhant egy repülőgép, 18 utasa csodálatos módon megmenekült.** Jeruzsálemből jelentik: Egy Vickers-Victoria típusú angol katonai repülőgép, amely a palesztinai Romlehből utban volt Transzjordánia fővárosa, Amman felé, Judea dombvidékén lezuhant. A gép 18 utasa csodálatos módon menekült meg. A gép sűrű köd következtében nekiment egy fának, lezuhant és felborult, úgy, hogy az utasok be voltak zárva. Egy repülőnek kése segítségével sikerült kiszabadulnia, amire néhány a szerencsétlenség színhelyére érkezett arab segítségével társait is kiszabadította kényelmetlen helyzetükből. Tizenöt utas könnyű sérüléseket szenvedett, a többi három sértetlen maradt. A bal eset szerencsés kimenetele annak köszönhető, hogy a gép nem gyulladt ki.

— **Eltelítették a buttyini aljárásbíró.** Stefaniga G. János buttyini aljárásbíró Újmoldovába helyezték át, ugyanilyen minőségben.

— **Intím, kitűnő hangulat uralkodott kedden este az aradi Zsidó Nőegylet bridge-teáján,** amelyen találkoztak egymásnak Arad előkelő társadalma. A „Központi” szálló épületében lévő elegáns Bridge-salon kellemes helyiségeiben — mint arról legutóbb beszámoltunk — minden héten hangulatos teaestélyt rendez az Izr. Jótékony Nőegylet. Minimális költségek mellett ezeken a bridge-teákon nagyszerűen szórakozhat bárki, aki igazán jól akarja eltölteni estét. A divatos bridge-játék hívei hódolhatnak kedvenc passziójuknak, s azok, akik nem kultiválják a kártyajátékokat, szintén megtalálják szórakozásukat. E heti teáját szerda helyett kedd este tartotta meg a nőegylet. Fischer Annie szerdai hangversenye miatt. A legjobb társaságok jelentek meg a bridge-estélyen, ahol mindenki a legjobb hangulatban szórakozott a késő éjszakai órákig. Az asztalok mellett kedélyes társalgás indult meg és bridge-partik alakultak, amelyeket dr. Ujhelyi Józsefné és Hacker Béláné állítottak össze. A megjelenteknek illatos teát, finom kávét szolgáltak fel és izléses sütemények, szendvicsek, különböző delikatesz-dolgok arattak szinte sikereket a közönség körében. A házasszonyok tisztjét ezuttal Rappaport Miksáné és Stauber Józsefné töltötték be, akik lelkes agilitásukkal, szíves vendégszeretettel gondoskodtak arról, hogy mindenki kitűnően érezze magát és a nőegylet jótékony céljait is elősegítették. Az Izr. Nőegylet következő bridge-teáján a házasszonyok szerepét Fodor Gyuláné és Schreyer Viktorné töltik be.

— **Autós bankrablók tüzharcra a rendőrökkel — hat halott.** Montevideóból jelentik, hogy ott bankrablók merész csínyet kíséreltek meg, de a bank embereinek sikerült a rendőrséget értesíteni. Vad lövöldözés támadt, amelynek folyamán hat ember meghalt, közöttük négy rendőr. A bankrablás maga sikerült volna, de a rendőrség kellő időben érkezett ahhoz, hogy üldözőbe vegye a gépkocsin menekülő rablókat. Ezek alkalmas helyen ahol a gépkocsinak jó fedezéke volt, megfordultak és megkezdtek a tüzharcot a rendőrséggel. A tüzharcban négy rendőr életét vesztette és csak két bandita esett el. Öten, közöttük járőrelő, megsebesültek.

— **Ma az alantl gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL: Piața Catedralei (Thököly-tér.)

KESZTENBAUM: Str. Ghilba Birta (Körház-u.)

OMESCU: Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér.)

Redőnyrugók

minden méretben beszerelve legolcsóbban beszerezhetők:

Gartner Márk és Fia

épület-, műlakatos- és mérleg-készítő cégnél Arad, Str. Ba-ritiu No. 4. 4897

November 25-ig lehet jelentkezni a bucuresti-i társasutazásra

A későbbi jelentkezőknek 100 lej felárat kell fizetni

A bucuresti-i társasutazás iránt megnyilvánuló hatalmas érdeklődés arra készítette az utazás rendezőségét, hogy a jelentkezés határidejét korlátozza és ezért jelentkezéseket csak november 25-ig fogad el. Azoknak, akik később jelentkeznek, 100 lej felárat kell fizetniük. A páratlan érdeklődés az olcsó díjszabással magyarázható. Mint már jelentettük, a kirándulás részvételi díja a számított ülésekkel ellátott, másodosztályú kocsi-összeállított különvonaton mindössze 930 lej, természetesen oda-vissza.

A rendezőség — a temesvári Központi Bank menetjegyirodája — azon utasokat, akik teljes

ellátást vesznek igénybe, elsőrangú szállodákban helyezi el, többek között a Splendid-szállóban is, az ellátás pedig a híressé vált Otetelesanunál történik. Ebben az esetben a részvételi díj, vasúttal oda-vissza, teljes ellátással, autó-car a vasutról és a vasútra mindössze 1579 lej. A különvonat minimálisan 200 jelentkező esetén indul. Ha csak száz résztvevő jelentkezik, akkor a fenti árak és feltételek mellett, menetrendszerű gyorsvonaton, de számított ülőhelyekkel indul a társasutazás. A kedvezményes áru utazásra az Aradi Közlöny és az Erdélyi Hírlap kiadói hivatalában lehet jelentkezni.

— Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium felhívja mindazokat az importőröket, akiknek a vámhivatalokban árujuk fekszik, hogy haladéktalanul juttassák el behozatali kérvényüket a minisztérium vezérigazgatóságához: Calea Victoriei No. 133. A kérelemhez mellékelni kell a vámhivatal által kiállított igazolványt, amelyben feltüntetik az importőr nevét, a vámnál lévő áruk mennyiségét, az áru származási helyét, a vámtarifának az áru vonatkozó paragrafusát, az áru megérkezésének időpontját. Az importőröknek fel kell tüntetniük azt is, hogy ugyanabban az ügyben az import-bizottsághoz már hány kérvényt nyújtottak be, amelyeket mindeddig nem intéztek el kedvezően. A Csehszlovákiával kötött kereskedelmi szerződés alkalmazása érdekében a minisztérium felszólítja azokat az importőröket, akiknek Csehszlovákiából érkezett árujuk és jelenleg a vámnál fekszik, hogy behozatali kérvényüket a vámigazolvánnyal együtt haladéktalanul küldjék be az import-bizottsághoz (Directia Reglementarii Importului, Bul. Lascar Catargiu No. 22.). A kereskedelemügyi minisztériumban egyébként újabb megbeszélést tartottak a kontingentálással kapcsolatban. A kontingentálás megszüntetéséről egyelőre nincs szó, de a kormány olyan intézkedéseket akar életbeléptetni, amellyel külkereskedelmünket fellendíti és az árubehozatalt megkönnyíti.

Dr. Dengl János

a berlini és hamburgi bel-, ideg-, szülészeti-, nőgyógyászati- és sebészeti egyetemi klinikák v. assistense

szanatóriuma

Ujarad, Calea Banatului 185. (Fő-utca.)

Telefon: 748. 4857

Felvételnek mindennemű betegek. — Szakorvosi kezelések. — Szabad oroszlásztás Röntgen; modern fizioterápia; diétikus konyha. Igen mérsékelt árak!

— Felmentett aradmegyei jegyző. Moldovan Todor jószáshelyi jegyző ellen bünyügyi eljárás indult meg, amiért az elmúlt választások alkalmával nem jelent meg a körzetéhez tartozó községekben, hogy a választói igazolványokat kiadja. A bíróság ma tárgyalta az ügyet. Moldovan kijelentette, hogy senki sem értesítette arról, hogy ki kell szállnia, azt várta, hogy a delegált bíró jelentkezik érte, mint ahogyan az a múltban történt. Miután a bíró nem jött, úgy gondolta, hogy nem kerül sor az igazolványok szétosztására. A bíróság felmentette a jegyzőt.

Két évforduló

A mai dátumban századunk történelmi és a múlt század irodalmi műsaja gyászos ölelésben egymásra találnak. Ezen a napon hunyta le szemét örökre 1916-ban I. Ferenc József magyar király és osztrák császár, akinek nem kellett megérnie, hogy a háború befejeztével hogyan vesztik el trónjukat a Habsburgok és hogyan alakul át a történelem... Kisfaludy Károly is ezen a napon halt meg 1830-ban. A költészet kiemelkedő alakja „Irene” című drámájában a bizánci császárság bukását énekelte meg s „Rákosi szántó a török alatt” című elégikus költeményének váteszi szavai beteljesedtek. Kisfaludy emléke örök, mint azt sírfeliratának utolsó sorai is bizonyítják: „Itt csak elomlandó tetemét jelölték ki barátai, Fenn van időt muló szelleme műveiben. P. L.

— Dr. Goldschmidt Lipótné és Klein Oszkárné együttes előadása a Wizoban. Érdekes előadás színhelye volt kedden délután 6 órakor a Zsidó Kulturház nagyterme. Az aradi hölgytársadalom két rokonszenves fiatal tagja: dr. Goldschmidt Lipótné és Klein Oszkárné együttes előadást tartottak az antiszemitizmusról. Ez az aktuális és sokat vitatott téma nagyobb alapossággal és sokoldalúbb beállítással nem került még előadásra. Az előadók megkapó biztonsággal és nagy felkészültséggel bizonyították be, hogy a Ma asszonya nemcsak a bridge-játékhoz, tánchoz ért, hanem a komoly szociális és tudományos problémák foglalkoztatják. Történelmi, biológiai és szociológiai megvilágításban kutatták az antiszemitizmus indító okait s egymás után cáfolták meg az antiszemita vezérek és tudósok állításait. Az antiszemitizmus az előadók szerint, egy lélekbe oltott pszichózis, amelyet csak felvilágosító munkával lehet leküzdeni. Felsorakoztatták a filozofia nagyságok ellenérveit az antiszemitizmus megdöntésére s különösen dr. Goldschmidtne alapos felkészültséget sugárzó előadásának anyaga találkozott őszinte elismeréssel. Az előadást zsufolt terem hallgatta végig és megérdemelt tapsviharral honorálta a kitűnő előadókat.

— A Magyar Párt megyei és városi intézőbizottsága e hó 24-ikén, pénteken délelőtt 11 órakor a párt hivatalos helyiségében ülést tart, melyre ezuton is meghívja a bizottság tagjait az elnökség.

CONSUM- és készpénzvevők

egyaránt jól és olcsón vásárolhatnak

BÁRSONY

kötött-szövött, harisnya-áruházban, Piata Avram Iancu 18.

— Óriási földrengés tombolt Perzsiában. Londonból jelentik: A londoni földrengéscélzó állomás röviddel éjfélt előtt, rendkívül heves és tartós földrengéseket jelzett. Shaw-nak, az állomás vezetőjének kijelentése szerint, a készülék úgy remegett, mint a kocsonya. A rezgések hosszan tartottak s azok központja Londontól körülbelül 2380 mérföldnyi távolságban lehetett északnyugati, vagy délkeleti irányban, valószínűleg a középső keleten, Perzsia északnyugati vidékén. A készülék csengője 23 óra 28 perc 20 másodperckor kezdett szólni. A lökéseket valószínűleg az egész földön érezték.

— Pereskedés a volt üzlettársak között. Mold József volt vasúti főfelügyelő bünyvádi feljelentést tett Popa Livius volt aradi hadseregszállító ellen, akit azzal vádolt, hogy nevében jogtalanul vett fel egy nekijáró 20 ezer lejes összeget az egyik temesmegyei községben. Popa ugyanis egy időben üzlettársa volt Mold Józsefnek, aki feljelentésében kifejtette, hogy a hadseregszállító akkor vette fel a pénzt, amikor már nem állottak üzleti összeköttetésben és így nem volt feljogosítva pénzfelvétele sem. Popa viszont azt hangoztatta, hogy joga volt a pénzt felvenni. Ma megtörténtek a tanúkihallgatások s elhangzottak a perbeszédék, majd a bíróság november 28-ikára halasztotta az ítéletki hirdetést.

— Liliomtiprással vádolva került ma az aradi törvényszék elé Diaconescu Athanasie corbestii tanító, akit azzal vádoltak meg, hogy egyik leánytanítványa ellen merényletet követett el. A bíróság az ügyet teljes egészében zárt tárgyaláson tárgyalta le, majd kihirdette felmentő ítéletét.

— Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete felkéri az összes munkanélküli tisztviselőket — akár tagjai az egyesületnek, akár nem — hogy saját érdekében megfelelő igazoló-iratokkal együtt az egyesület irodájában: Str. Romanului (Zrínyi-utca) 6., legkésőbb f. év november 30-ig jelentkezzenek 6-8 óra között hétköznapien.

— Megjelent a turisták lapja. Az E. K. E. aradi Czáran Gyula osztályának vezetősége ezuton is értesíti tagjait, hogy hivatalos lapjuk, az Erdély, szeptember-októberi száma megjelent s azt a tagok a szerda esti hivatalos órában (7-8), az Iparos Kulturházban lévő hivatalos helyiségben átvéhetik.

— Aradhegyalja turista-térképe. Megírtuk, hogy az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi osztályának agilis titkára: ifj. Mátyás Vilmos erdómérnökjelölt megrajzolta Aradhegyalja színjelzéses utjelző térképét, melyet a román katonai nagyvezérkar is jóváhagyott. A térkép a Krausz-féle fotóüzletben. Oláh könyvkereskedésében (Mincsa-palota) kapható. Ára: tagoknak igazolványuk felmutatása mellett 20 lej, nem tagoknak 25 lej.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye. Közöljük a pénzügyigazgatóságnál, valamint a vidéki adóhivataloknál elszámolt összes CFR-nyugdíjasokkal, hogy egyesületünk, költséget nem kímélve, az összes kormánytényezőkhöz közvetlenül, valamint az Erdélyi és Bánáti Nyugdíjas Szövetség útján is kimerítő és táblázatos kimutatásokba foglalt összes hasonlító számadatokkal alátámasztott emlékiratot terjesztett fel, amelyben a Casa Autonoma CFR-nél egy fiók nyugdíjpénztár felállítását és az összes jelenlegi, valamint jövőbeli CFR-nyugdíjasok oda való áthelyezését, a nyugdíjak egységesítését és ottani elszámolását kérte. Miután a felállítandó Államvasuti Nyugdíjintézet a nyugdíjak gyorsabb megállapítását és havonkénti pontos, késedelem nélküli kifizetését, valamint a fennálló aránytalanságok kiküszöbölését is lehetővé tenné és az összes CFR-tisztviselők régi vágyát képezi, másrészt pedig minthogy az összes CFR-nyugdíjasok illetményét kivétel nélkül az államvasutak fedezik, bizunk a kormány jóakaró támogatásában, amellyel ezen kérésünket lehetőleg mielőbb teljesíteni fogja. A CFR-nyugdíjasok kért áthelyezése esetén pedig a pénzügyigazgatóságok kénytelenesen tehermentesítve lesznek, miáltal az ott megmaradó egyéb nyugdíjasok kifizetése is meg lesz könnyítve. Végül kérjük nyugdíjas jegyző-tagjainkat, hogy november 22-én, szerdán délután 4 órai kezdettel egyesületünk irodájában: Piata Avram Iancu No. 18., nyugdíjgyűlésben tartandó értekezleten teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Elnökség.

SPORT KÖZLÖNY

Folynak az előkészületek a jövőévi futballbajnokságokra

Az eddigi eredmények és csoportbeosztások. — Svédország csoportgyőztes lett

Az 1934. tavaszán Olaszországban eldöntendő futballvilágbajnokság már eddig is élénk nemzetközi tevékenységet eredményezett. Az első selejtezők már megvoltak, Svédország már meg is nyerte csoportkörmérkőzéseit sőt már az első óvás is befutott (Svájc ismeretes óvása Románia ellen Barátki szerepeltetése miatt). A legtöbb csoportban még csak a terminusokat állapították meg, de akad bőven olyan csoport is, amelyben a küzdőfelek még a terminusokban sem egyeztek meg. A jövő év legnagyobb sporteseménye, a futballvilágbajnokság, jelenleg a következő táblázatban kimutatható stádiumban van:

1. csoport: Egyesült-Államok, Kuba, Mexikó és Haiti (?). Az USA feltétlenül Olaszországba jön, ahol a Kuba-Mexikó, illetve Haiti-meccs győztesével találkozik.

2. csoport: Brazília—Peru (terminus nélkül), a győztes Olaszországba jön.

3. csoport: Argentína—Chile (terminus nélkül), a győztes Olaszországba jön.

4. csoport: Törökország, Egyiptom és Palesztina. A selejtezők győztese (terminus még nincs) Olaszországba megy.

5. csoport: Észtország, Litvánia és Svédország. Svédország már legyőzte az eszteket 6:2-re, a litvánokat 2:0-ra és mint csoportgyőztes Olaszországba megy.

6. csoport: Spanyolország és Portugália. Március 11-én Madridban, egy héttel később Lisszabonban találkoznak. A győztes Olasz-

országba megy.

7. csoport: Olaszország és Görögország márciusban olasz földön döntik el, hogy melyikük kerül a döntőbe.

8. csoport: Ausztria, Magyarország és Bulgária. Február 11-én Szófiában dől el Magyarország és Bulgária között, hogy Ausztrián kívül ki megy még ebből a csoportból Olaszországba.

9. csoport: Csehszlovákia és Lengyelország első varsói összecsapása 2:1-es csehszlovák győzelmet hozott, a májusi prágai revansmeccs dönti el, hogy eljut-e Csehszlovákia csapata a döntőbe.

10. csoport: Jugoszlávia, Svájc és Románia. Jugoszlávia—Svájc 1:1-re, Svájc—Románia 2:2-re végeztek. Ez utóbbi mérkőzés óvás alatt van. A május 6-iki bucuresti-i jugoszláv—román meccs után válik el, hogy melyik két jobb csapat mehet Olaszországba.

11. csoport: Hollandia, Belgium és Írország. Hollandia Írországgal április 2-án Amszterdamban, Belgium Hollandiával április 29-én Brüsszelben vagy Antwerpenben, Írország Belgiummal májusban ír földön találkozik. A két jobb csapat megy Olaszországba.

12. csoport: Németország, Franciaország és Luxemburg. A Németország—Luxemburg-találkozó március 11-én, Franciaország—Luxemburg április 15-én lesz, mindkettő luxemburgi területen. A két jobb csapat megy Olaszországba.

O Angol—finn válogatott atlétikai viadal lesz 1934. augusztus 25-ikén Londonban. A finn atléták innen Párisba mennek és szeptember 1-én a francia válogatottal mérkőznek s innen mennek majd az Európa-bajnokságra. — Az angolok egyébként július 25-ikén a franciák ellen játszanak, míg augusztus 3—6-ikán kerül sor a brit birodalmi játéokra.

O Szombaton avatják az ATE klubhelyiségét. Az ATE szombaton este ünnepélyes külsőségek között avatja fel a Szabadság-tér 21. szám alatt lévő pompás klubhelyiségét, amelyen csak klubtagok és meghívottak jelenhetnek meg.

Mitra I. Sándor

dipl. jegyző,

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESIT és HITELESEN FORDIT románra és magyarra okiratokat. Ugyiszintén fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, csehszlovák, lengyel, olasz, spanyol, orosz, latin. A fordítások pontosan és felelősség mellett eszközöltetnek. A mások által végzett fordításokat is hitelesíti. Megjelenek a bíróságok előtt mint hites tolmács.

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabeli levelezések fordítását eszközölöm, terminus-technikusokkal, ökölelt hitelességgel, nyvszintén a levelek, felebbezések, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s mindenemü bizonyítványok, kérvények, hirdetések és közlemények, irodalmi művek fordítását vállalom, mindannyit teljes felelősséggel. Abszolút minimális árak, még a fordítások hitelesítésénél is.

MÁSOLATOKAT és SOKSZOROSÍTÁSOKAT vállal. Okiratok, munkakirások, köz- és magánmunkálatok költségvetései és általános kivitelezési feltételeknek másolását és fordítását vállalja bármely szakmából és iparágból a pontos műkifejezések használatával. 2022

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12.

d. u. 3-6

O Joós a Ferencvárosban. A Ferencváros szerződöttni kívánja Joóst, a Somogy bekkjátékosát.

O Ismét vereséget szenvedett az Attila. Az Attila vándorcsoportja bucsuzól Valenciennesben szenvedett vereséget, ugyanis a helyi csapat 4:1 arányban verte a miskolciakat.

O Kalmár Franciaországba szerződik. A Hungária neves játékosát szerződöttni kívánja az egyik francia csapat, amely máris tárgyalásban áll a pesti klubbal.

O Az amerikai sportszövetségek Németország ellen. New-Yorkból jelentik: Az amatőr sportszövetségek határozatot hoztak, amely szerint értesítik a német kormányt, hogy abban az esetben, ha nem változtatja meg magatartását a zsidó sportolókkal szemben, úgy bojkottálják az 1936. évi berlini olimpiást és egyetlen amerikai atlétát sem küldenek Berlinbe.

O Tizenhat játékosal indul Meisl a turájára. Az osztrák válogatott szombaton indul skóciai, angliai és hollandiai turájára. Meisl Hugó 16 játékos, két kapust, három háttvédet, négy halfot és hét csatárt visz magával. Meisl esetéről-estere állítja össze a csapatát.

O Szinarany érmet kapnak az atlétikai Európa-kupa bajnokságok győztesei. A Mussolini-stadionban 1934. szeptemberben megrendezésre kerülő első Európa-bajnokságok kiírása megjelent. Az olimpiai program szerint lebonyolítandó verseny minden egyes számára 2—2 egyéni, illetve egy csapatnevezést adhat le bármely európai ország. A nevezéseket legkésőbb két héttel a verseny előtt el kell küldeni a rendező olasz szövetségnek. A díjazás nagyon szép lesz: az első szinarany, a második és harmadik ezüst, a negyedik, ötödik és hatodik helyezett bronzérmet nyer. Az olaszok száz versenyzőnek megtérítik a másodosztályú utiköltséget és vállalják 8 napi élelmezésüket.

*Tegyen egy próbát a hírneves
fenségesen illatosított
Germandrée
szappannal*

O Ski- és ródliosztály alakul Aradon. A téli sportot kedvelők körében nagy örömet kelt az a hír, hogy az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi Czárán Gyula osztályának választmánya megalakította a ski- és ródli-osztályt. Oktatóul megnyerték Schnürer Hans főmérnököt és ifj. Németh István kereskedőt. Mindkét tag elsőrangú ski-kiképző. Azon érdeklődők, akik beiratkozni óhajtanak az E. K. E.-ébe, szándékaikat most bejelenthetik s az évi 120 lej tagdíjat csak 1934. évben kötelesek befizetni, míg közvetlen hozzátartozóik, — ha nem igényelik az Erdély c. folyóiratot, — csak fél tagdíjat fizetnek. A beiratkozók szintén igénybe vehetik a hegylajai villamoson a kedvezményes menetjegyet. Megfelelő számú jelentkező esetén, a megfelelő ski- és ródliutak már most óhajti a vezetőség rendbehozni és karban tartani, egyben a Hegylaján melegedőhelyről is gondoskodik. Jelentkezni lehet a Sándor Iván-féle sorsjegyirodában, Bulev. Regina Maria, volt Andrássy-tér.

O Huszonnégy új magyar atlétikai rekord. A kitűnő magyar atléták ez évben is kitették magukért s nem kevesebb, mint 24 magyar rekordot sikerült megjavítani. Az új rekordok a következők: 100 méteres síkfutás: 10.6 (beállítás): Gerő MTK, Paizs, Kovács, BBTE, Forgács UTE. — 200 m. 21 mp. Kovács BBTE. — 1000 m. 2:29.2, Szabó MAC. — 1500 méter, 3:59.4 és 3:52.6, Szabó. — 3000 méter, 8:45.6, Szabó. — 10.000 méter 32:19, Kelen, Vasas. — 110 gátfutás: 14.9 másodperc, Kovács. — 200 méter gát: 24.6, Kovács és 24.4 Nagy Géza. — 400 méter gát: 54.7 másodperc, Nagy. — Magasugrás: 195 centiméter, Bodossi PEAC. — Távolugrás: 7.48 cm. Koltai és 7.49 cm. Balogh. — Gerelyvetés: 67.65 centiméter, Várszegi, TFSC. — Maratoni futás: 2 óra, 37.53.2, Galambos, ESC. — 4-szer 100 méter staféta: egyesületi, 42.1, BBTE. — Svédstaféta: 1:56.2 mp. Válogatott csapat.

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Szomorodott szívvel jelentem, úgy a magam, mint gyermekeim nevében, hogy szeretett férjem,

Lefkovics Mór

nyug. tanító,

az Izs. szeretetház gondnoka

f. hó 21-én 70 éves korában elhunyt.

Temetése f. hó 22-én, szerdán d. u. 3 órakor lesz a zsidó metó halottas házból.

Arad, 1933. nov. hó 21-én.

Özv. Lefkovics Mórné neje, özv. Groszmann Izsóné szül. Lefkovics Paula, Lefkovics Árpád, gyermekei. Groszmann Ilonka, unokája.

100 leitől 30 lejig vehet belépőjegyet

MA

FISCHER ANNIE

ESTE

HANGVERSENYRE

9-kor

Sándor könyvkereskedésben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Emelkedik a bankjegyfedezet és az aranyálladék

Nagyfontosságú adatok a Nemzeti Bank legutóbbi hetijelentésében

A Banca Nationala legutóbbi heti jelentése az alábbi fontosabb adatokat tartalmazza. Összehasonlítva az egy héttel azelőtti adatokkal: Az aranyálladék 9 milliárd 829 millió lej, az előző heti 9 milliárd 805 és fél millió lejjel szemben, tehát **több mint 24 millió lej az emelkedés.** A fenti összegből 6 milliárd 606 és fél millió lej a belföldön, 2 milliárd 222 és fél millió lej pedig a külföldön van, tehát az aranyálladék egy részét külföldről hazahozatta a jegybank kormányzósága.

Devizakészlet: 326 millió 577 ezer lej, szemben az előző heti 364 millió 581 ezer lejjel. Az egész stokk 14 millió 308 ezer lejjel csökkent.

A kereskedelmi tárcaváltók összege 9 milliárd 46 millió lej, az előző heti 9 milliárd 297 millió lejjel szemben. A látra szóló kötelezettségek összege 28 milliárd 349 lej, az előző heti 28 milliárd 442 millió lejjel szemben.

A forgalomban levő pénz összege 20 milliárd 786 millió 789 ezer lej, az előző heti 20 milliárd 884 és fél millió lejjel szemben. Az állam kötelezettsége 3 milliárd 704 millió lej.

A mezőgazdasági váltótárca 3 milliárd 230,7 millió lej, az előző heti 3 milliárd 99 millió lejjel szemben, tehát csaknem 130 millió lej az emelkedés.

Az aranyfedezeti arány 34,67 százalék, amely 0,19 százalékkal emelkedésnek felel meg. Az összes fedezeti arány 35,82 százalék és itt az emelkedés 0,6 százalékkal, tehát a Nemzeti Bank állandóan gondoskodik arról, hogy a bankjegyfedezet emelkedjen.

Itt említjük meg, hogy D. C. Anghelescu, a Banca Nationala kormányzója — bucuresti-i hivatalos jelentés szerint — megkezdte egyhónapi szabadságát, amely idő alatt O. Kriacescu helyettes kormányzó vezeti a Jegybankot.

Törvényjavaslat a december elsején lejáró konverziós moratórium meghosszabbításáról

Az összes kategóriákra ki akarják terjeszteni a kedvezményeket — Kamatleszállítást tervez a kormány —

Bucurestiből jelentik: Rafescu Constantinnak, a semmitőszék elnökének vezetése alatt a legkiválóbb jogászokból álló bizottság elkészítette azt a törvényjavaslat-tervezetet, amelyet a választások után összeülő új parlament elé sürgősen be fognak terjeszteni. A javaslat a konverziós törvényben foglalt moratórium meghosszabbítására irányul és azt célozza, hogy a meghosszabbított idő alatt a pénzügy- és igazságügyminisztérium elkészítse a konverziós törvény reformját.

Az Argus értesítése szerint ez a javaslat az adósságok szanálását kiterjeszti az összes kategóriákra és azon az elven épül fel, hogy a fizetési részletek az adós kereseti, vagyoni, fizetési képességének arányában történjen.

Ezen a fontos szociális rendelkezésen kívül azt tartalmazza még az igazságügyminisztériumban elkészítendő tervezet, hogy a konverziós törvény miatt immobilizált pénzügyi intézetek megfelelő módon szanáltsanak és ismét zavartalanul folytathassák működésüket.

Bratianu Dinu pénzügyminiszter már tanulmányozza ezt a fontos problémát és rövid idő múlva megadja hozzájárulását a tervezet elkészítéséhez.

A javaslat második része behatóan foglalkozik az állam pénzügyi helyzetével és rámutat arra, hogy ezt az óriási fontosságú kérdést az állampénzügyi helyzet figyelembevételével kell megoldani. A tervezet megfelelő módon összhangba akarja hozni a hitelezők és az adósok érdekeit. A régi adósságoknál rendezi a kamatokat és elváll mondja ki azt, hogy a kamat olyan százaléokban állapíttassék meg, amilyent a hitelező az általa is igénybevett kölcsönök után fizet.

A nagyfontosságú törvényjavaslat foglalkozik a Banca Nationala és a magánpénzügyi intézetek viszonyával is és ezen a téren számottevő újítást vezet be. Általában arra törekszik a fentebb említett jogászbizottság és Bratianu pénzügyminiszter, hogy Románia hitellete egészséges alapokon újjászerveződjön.

Budapestre ufazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapestben a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria” nagyszálloda újságárúsánál.
A „Carliton” szálloda újságárúsánál.
A Keleti pályaudvar tócsarnokában levő nagy újságbódében.

A konverziós törvényre vonatkozóan azt közlik, hogy azok az adósok, akikre a konverzió kedvezménye kiterjed és ez alapon december 1-én kellene megkezdniük a kamatfizetést, moratórium-meghosszabbításban részesülnek. Egyes hírek szerint ez a moratórium-meghosszabbítás jövő év február végéig terjedne, de a hivatalos forrás ezt nem erősíti meg és a moratórium-meghosszabbítás új idejét nem közli, mert azt még nem állapították meg.

Franciaország nem tér le az aranyalapról és elutasít minden inflációs kísérletet

Rist előadása a londoni gazdasági konferencia tanulságairól

Párisból nagyfontosságú telefonjelentés érkezett Bucurestibe. Eszerint Bonnet Georges, francia pénzügyminiszter minden kétséget kizáróan nyilatkozott az infláció ellen és az aranyalap fenntartása mellett.

— Minden erőnkkel arra törekszünk, hogy megvédjük a frankot a devalorizációtól és a pénzünk ellen intézett bármilyen támadást vissza fogunk verni. Az ilyenirányú törekvések ellen eredményesen vesszük fel a harcot és védekezésünk sikeres is lesz. Nyugodtan mutathatunk rá az Amerikai Egyesült Államok elrettentő példájára, mert ott az aranyalap feladása után súlyos gazdasági viszonyok következtek. Mi az állami költségvetés teljes kiegyensúlyozására törekszünk és ha kiünneveléseink inkasszálása simán megy végbe, ha a kihitelezett összegeket rendszeresen megkapjuk, akkor költségvetési egyensúlyunkat helyre bírjuk állítani.

Itt említjük meg, hogy Rist Charles, Franciaország egyik legkiválóbb pénzügyi szakértője, aki tudvalevően hosszabb időt töltött Bucurestiben, néhány nappal ezelőtt nagy feltűnést keltő előadást tartott Párisban. Rámutatott a londoni gazdasági konferencia tanulságaira és pontos adatokkal bizonyította, hogy csak az aranyalap fenntartásával lehet normális gazdasági és pénzügyi viszonyokat elérni és fenntartani.

Egyébként Párisba érkezett hágal jelentés szerint a holland kormány újból hivatalosan közölte, hogy hiú marad az aranyalaphoz és ezen a téren nem követi sem Angliát, sem az USA-t.

Veszélyben Aradmegye méhtenyésztése

Az aradmegyei méhtenyésztést komoly veszély fenyegeti, amennyiben a kedvezőtlen időjárás következtében a méhcsaládok nagyrésze élelem híján elpusztul. Az utóbbi években a méhészet Aradmegyében nemvárt fejlődésnek indult. Egyes vidékeken, így elsősorban a Marosvölgyében a lakosság jóvedelmének nagyrésze a méhészetből származott. Voltak olyan családok is, amelyek a méhészetből gyűjtötték össze vagyonszármazékukat, amelyből földet, házat vásárolhattak. Annál nagyobb csapás volt természetesen a lakosságra az idel kedvezőtlen időjárás, amelynek következtében a méhek többnyire a kaptárban tartózkodtak, mézet nem gyűjthettek és így nem gondoskodhattak téli eledelükről.

Az aradi Mezőgazdasági Kamara annak idején felírt a földművelésügyi minisztériumba, amelytől segítyt kért a méhészek részére. A kamara azt kérte, hogy a méhek táplálására utaljon ki a kormány több vagon cukrot, amelyet mentesít a kilogrammonkénti 10 lejes adó alól.

Ilymódon a gazdák tízezer lejt kaphattak volna a cukor kilogrammját. A földművelésügyi minisztérium értesítette a Mezőgazdasági Kamarát, hogy a pénzügyminisztériumnál intervegniált ugynevezett sárka cukor kiutalása, illetve az adóelengedés érdekében. A várt cukor azonban mindeddig nem érkezett meg, úgy hogy

a méhcsaládokban valóságos éhínség pusztul.

Különösen nagy eddig a kár a Marosvölgyén és a Hegyalján. A marosvölgyi Rosia községben a nyáron még ezer kaptár volt, ma már csak kétszáz van, vagyis

a méhcsaládok nyolcvan százaléka elpusztult.

Hasonló a helyzet Ilton, Tocon, Berzován, Halmágyon és Mésenes. A Mezőgazdasági Kamara újabb intervencióra készül az illeték-elengedés érdekében, mert reméli, hogy ha a cukrot még a közeljövőben kiutalják, akkor a méhcsaládok egy részét meg lehet menteni és egyben megakadályozhatják azt is, hogy a gazdák jóvedelmüknek egy jelentős részét elveszítsék. Abban az esetben, ha a kért segítség nem jönne meg idejében, az évek munkájának megsemmisítését jelentené.

= Deviza- és valutaárfolyamok. Zürichi hivatalos tőzsdekurzus: Bucuresti 3.05, Berlin 123.20, Newyork 3.15 (újabb esés), London 16.87, Páris 19.75 (előző napi árfolyam 20.20), Milánó 27.21, Prága 15.33, Belgrád 7, Bécs 72.66 (Magánkurzus 57.50). — Bucuresti-i hivatalos valutaárak: francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32—33.40, lira 8.80—9.30, csehszlovákia 4.90—5, pengő 23—24, schilling 20—22, dollár 108—113. — Aradi magánforgalomban a dollár 112 (pénz). A keddi ünnep miatt hivatalos jegyzés nem történt.

= A Zsilvölgy lakosságának reményei. Mint emlékeztet, amikor a liberális kormány megalakulásának első híre érkezett Bucurestiből, rámutattunk arra, hogy a politikai fordulat számottevő gazdasági előnyöket jelent az évek óta elhanyagolt állapotban lévő zsilvölgyi lakosságnak. Ugyanis az ottani nagy szénbányák részvénytöbbsége a liberális párt-hoz tartozó pénzügyi intézetek tulajdonában van és ennek megfelelően, ott most gazdasági fellendülés várható. Az utóbbi években ugyanis a CFR és a többi közintézmények számára csekélymértvű szénmegrendelés történt Petrozsényban és környékén és emiatt az ottani bányák negyedére csökkentett munkáltszámmal voltak kénytelenek működni. A nagy munkanélküliség megszüntetését reméli a liberális párt kormányra jutásával. Mioc Romulus dr. volt petrozsényi polgármestert, egy ottani hitelintézet vezetőjét nevezték ki prefektusnak, aki tegnap érkezett meg Bucurestiből és ez alkalommal sokezer főnyi tömeg ünnepelve fogadta őt. Mioc dr. az üdvözlő beszédekre adott válaszában kiemelte, hogy minden lehető elkövet a zsilvölgyi munkanélküliség megszüntetésére. Az új prefektust lovasbandérium fogadta, majd a tömeg vállaira emelve, vitte végig Petrozsény főutvonalán.

Fordította: MAROSI RUDOLF (3)

— Különben éppen százötven éve annak, hogy egyik őszám, aki előkelő szerepet játszott India meghódításában, ugyanebben az átkozott betegségben pusztult el. India akkori császára francia segítséggel akart bennünket kiszorítani az országból. Egy fiatal Holwell védte a William-erődöt maroknyi kis csapattal az ostromló ellenséggel szemben. Tízszerez tulerő vette körül az erődöt, amely az Angol-Indiai Kereskedelmi Társaság egyik legfontosabb erőssége volt, az ostromlókat egy fanatizmusában félőrült indiai despota vezette rohamra. Heteken át folyt a harc, Holwell erősen tartotta magát és várta a segélycsapatokat. A segítség egyre később, őszám végül is kénytelen volt kapitulálni. Mindössze százan maradtak meg, asszonyokkal és gyermekekkel együtt, a többi elesett az ostromban. Holwell az asszonyokat és gyermekeket akarta megmenteni a kapitulációval. A bennszülöttek szűk pincébe zárták össze őket, levegőtlen, sötét kis zugban. Éhség és szomjúság győzte őket... egyetlen éjszaka hatvanan haltak meg. A többi másnap kiszabadult. Holwell összeforrt, betegesen került haza, pár nap múlva kiderült, hogy valamilyen megmagyarázhatatlan módon fertőzést kapott. Az orvosok leprát állapítottak meg. S attól a perctől kezdve páriája lett a társadalomnak, barátai, tisztársai félve kerültek el — éppen úgy, mint ma engem.

India, az összeesküvések földje

Keserű mosolyra torzult az ezredes arca, ilyenkor érezte csak, mennyire elhagyatott ebben a földi paradicsomban, a virágillatoktól terhes levegő, a pompázó természet közepette. Szótlanul meredt maga elé, majd halkán, inkább saját magának, mint vendégeinek, folytatta:

— Csak tudnám, hol és mikor kaptam el ezt a gyilkos betegséget? Napokon és heteken át törtem ezen a fejem. Vajon ki lehetett az a leprás beteg, akivel kontaktusba kerültem? A vizsgálat megállapította, hogy két indus szolgám teljesen egészséges volt, egész környezetemet megvizsgálták az orvosok, még a bajtársaimat is, mindegyiket makkegészségesnek találták. Az egész garnizonnak semmi baja sem volt... csak engem fogott el a sors egy szép napon. Nagyon különös eset...

Tollendal, aki eddig mélyen megrendülve hallgatott, most hirtelen újra szóhoz jutott.

— Ezredes ur, éppen ezért vagyok én itt. Nekünk is feltűnt az ön esete és az a véleményünk, hogy politikai bűntény áldozata lett.

A detektív, aki meglepetésnek szánta ezt a bombát, maga lepődött meg a legjobban. Mert Holwell ezredes az izgalom legcsekélyebb jele nélkül, nyugodt mosollyal fogadta a váratlan bejelentést.

— Ilyesmit gyakran hallani Indiában. Ha nem találnak valamilyen eseményre más magyarázatot, mindjárt politikai vágányra terelik az ügyet. Nem, Mr. Tollendal, nem hiszek az ilyen politikai összeesküvésekben. Különben is meg kell jegyezni, egész Peschamaban nem volt egyetlen ellenségem. Sőt, az egyetlen angol katonatiszt voltam, aki bennszülött katonáival tényleg bajtársi összeköttetést tartott fenn. Az embereim szerettek, tűzbe mentek volna értem. Két évig vezettem legutolsó ezredemet, amely a határon teljesített szolgálatot. Ezenkívül: kinek használna, ha az egyik határezred parancsnoka csendesesen elhalálozik? Ha már merényletről van szó, sokkal többet érnek valamelyik bombay-i vagy delhi-i kormánytisztviselő meggyilkolásaival. Mr. Tollendal, azt hiszem téves nyomon járnak, amikor politikát sejtene az én történetem mögött.

A detektív azonban most már nem tágitott. Nem volt hajlandó könnyű szerrel feladni elképzelését.

IRTA: G. MUMMS

— Kedves ezredes, — mondotta közömbös, nyugodt hangon — dacára annak, hogy e kérdésben nem egyezik a véleményünk, tegye meg nekem a szíveséget és meséljen szolgálatának utolsó éveiről. Szeretném megismerni a határőrségnél eltöltött éveit, milyen megbízása volt, hol és merre járt, kikkel állott összeköttetésben és egyáltalában mivel töltötte idejét, úgy szolgálati, mint magánéletében. Főképpen arra kérem, hogy privát életéből meséljen részleteket, nyugodt lehet, mindaz, amit itt most elmond nekem, titok marad. Nagyon lekötelezne, ezredes ur, ha teljesítené kérésemet.

— Ha úgy hiszi, hogy hasznát veheti, — hangzott Holwell kissé gunyos válasza — nagyon szívesen mesélek magának. Attól félek, csalódni fog.

Holwell ezredes jó elbeszélő volt. Őt esztendő India északi határánál; színes, kalandos, de nagyon, nagyon sokszor idegölő élet az afgán határon levő magányos erődben. Sokszor hetek teltek el, a hőség és eseménytelenség mázsás sulyal feküdt rá az idegekre, azután hirtelen, megváltozott a kép, puskaropogás, gépfegyverkattogás, harc fanatikus vad törzsek ellen az életért, azután ismét unalom és végső menekvésként — az ópium-pipa. Hónapok és esztendők teltek így el. Pár napos kirándulás Peschawarba, ahol vad szórakozásokkal, az örömök utáni hajszával telt el az idő. Pezsgő, asszony, kártya, zene... mindaz, ami oly sokáig hiányzott és amit az ópium-mámor oly szépen érzékeltetett.

Egyszerre titkos parancs jött. Minden nélkülözhető katonát a Kabul felé vezető útvonalra kellett kivezényelni. Afganisztánban át bizalmas értesítés érkezett arról, hogy szovjet kémek próbálnak álnév alatt és álruhában India területére jutni. Bucsunnepelezt rendeztek Peschawarban. Vad mulatásban telt el az éjszaka... hiszen ott künn, a határerődben újra magányosság, lélekölő unalom vár az emberre. El kell bocsuzni a táncról, a wis-kytól és — az asszonytól.

A méreg pusztító munkája

— A kis félvér... — Holwell ezredes maga elé meredt és monoton hangon folytatta: — Igen doktorkám, nagyszerű nő volt. Hízelt, nem akart elengedni s amikor látta, hogy nem tud viszatartani, őrvöngeni kezdett. Olyan volt, mint egy vadállat. Harapott, marcangolt, véresre tépett. Utanak indultunk. És két nap múlva utótlát a végzet, kitört rajtam a lepra. Ezredemnek két napig kellett az egyik karavánszerályban várakoznia, amíg az új parancsnok megérkezett, engem pedig idehoztak. Az orosz ügynökök jól jártak, a megbetegedésemet követő zavarban észrevétlenül átjutottak a határon. Hiába kutattak utánuk, nyomuk veszett. Én pedig azóta a főorvos ur vendége vagyok.

Tollendal feszülten hallgatott. Egyetlen szó sem került el a figyelmét, az ezredes előadása tényleg érdekes volt. Még akkor is, ha nem szolgáltattott pozitív támpontot a további nyomozásra. Campbell dr. percek óta figyelte nyugtalanul a páciens egyre erősödő izgatottságát és hirtelen elhatározással más témára terelte a szót. Mindenképpen azon igyekezett, hogy Holwell gondolatait elterelje betegségéről. Rövid ideig még beszélgettek, majd elbucsúztak az ezredestől. Holwell ezredes furcsa tekintettel nézett utánuk.

— Magának lesz igaza, kedves barátom — suttogta. — Genia oltotta belém a mérget. Azon az utolsó éjszakán olyan volt, mint egy vadmacska. Véresre harapta a karomat, azután valami barna folyadékot hozott és azzal kente be. Azt mondotta, hogy jód s megmosta vele a vérző sebet. Nem jelenthettem fel, hiszen nekem, mint angol tisztnek, nem lett volna szabad indusnővel viszonyt kezdeni. Ha megtudják, nyomban kizárnak a hadseregből.

(Folytatjuk.)

Rádió műsor

— Romániai társadalmis. —

SZERDA, NOVEMBER 22.

Bucaresti. 13: Tűzdel és vízállásjelentés. 14: Hírek. 14.15: Könnyű zene. 18: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19.15: Rádiózenekar. 20: M. Djuvara felolvasása: Jog és törvény. 20.20: Kamarazene. 21: Titi Fotino zongorázik. 21.30: Román írók. 21.45: Énekhangverseny. 22.15: Bartfield Amália hegedűhangversenye. 22.45: Hírek. 23: Zene közv. az Enescu-vendéglőből. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Columbia gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Columbia gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Berend Endre szalonzenekara. 2.30: Hetényi-Heidelberg, Buday Dénes, Sebő Miklós triója. 3.40: A rádió diák-érelőja. 5: Polydor-Brunswick gramofonlemez. 6.40: „Gép és művészet”. Farkas Zoltán előadása. 7.10: Magyar női vonósnyegyes. 8: Olasz nyelvoktatás. 8.25: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. Bajazzók. Szövegét és zenéjét írta: Leoncavalló. 2. Coppelia. Balett két felvonásban. Zenéjét szerezte: Delibes. A „Coppelia” előadása után: Roosz Emil zenekara a New-York kávéházból. — Bécs. 11.20: Mozart-áriák. 12.30: Művészlemez. 13: Rádiózenekar. 16.55: Operettlemez. — 20.35: A bécsi szimfonikusok zenekara és a zenebarátok társaságának dalegyesülete. 22.45: Rádiózenekar. Sieburg Anna szoprán. — Belgrád. 12: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 17: Rádiózenekar. 18: Petrics Mihály népdalokat énekel. 18.30: Alexandrov-tánczenekar. 20: Gramofon. 23: Tánclemez. — Kassa. 12.30: Rádiózenekar. 13.30: Gramofon. 14: Gramofon. 17: Rádiózenekar. 19: Gramofon. — Königsberg. 7.35—9: Komoly lemez. 13—15: Az operai zenekar hangversenye. 17: Szórakoztató zene. — 21: Halbe: A folyam, hangjáték. 22.20: Egyházi hangverseny. Bach-művek. Leipzig. 12.30: Bach: 55. kantátája. 13: Klengel-émlékhangverseny. 14.10: A szimfonikusok déli hangversenye. 17: Szólisták hangversenye. 18.25: Déltűni zene. 20: Liszt: Ünnepl. mise. 21.15: Bruckner: Tedeum négy szóló hangra, ének- és zenekarra. — Mor. Ostrava. 12: Gramofon. 12.05: Fuvós népzene. 13.35: Déli zene. — Pozsony. 17: Déltűni zene. 18.35: Gramofon. 18.55: Magyar óra. Súlyom L. SOS, jelenet. Utána Horn Gitta zongorázik. Bartók: Régi táncdallamok szvit. Weiner: Hat magyar parasztdal. — Róma. 18.15: Könnyű zene. 21.45: A római filharmonikusok akadémia hangversenye. Utána színházi hírek. 23: Könnyű és tánczene. — Varsó. 13.05: Lengyel népzene gramofonon. 13.30: Régi operettek lemezei. 16.40: Rechtenleben baritonista éneke. 17: Gramofon. 17.55: Vadászkiált. és oboa-művek. 19.20: Könnyű zene. 21.25: Gitárzenekar. 23.20: Kávéházi tánczene.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 23.

Bucaresti. 13: Gramofon. 14.15: Könnyű lemez. 18: Dinicu-zenekar. 20.40: Opera gramofonon. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Odeon-Parkophon gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Columbia gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Az Országos Postászenekar. 2.30: Szervánszky-szalonzenekar. 4: Dr. Strommer Viktorin tihányt apát: Testnevelés és valláserköcs. 5: Bárány Ferenc meséi. 6: „A helyes talajművelés”. 6.30: Somogyi-szalonzenekar. 7.30: „Hódító japánok nyomában”. Kovrig János előadása. 8: Salver Béla és Vértess Henrik szerzeményei. Előadja Tóth Erzsébet és Kalmár Pál. 9.30: His Master's Voice gramofonlemez. 10.30: Melles magyar vonósnyegyes. 11.30: Csorba Dezső és cigányzenekara. Budapest II. 6—6.30: Columbia gramofonlemez. — Bécs. 12.30: Állatalkok zenekara. 14.10: Művészlemez. 16.55: Filmlemez. 18: Az ószőlő szóló dalok. 20: Egyházi zene. 21: Rossini: Angelina (Hamupipőke) című vigoperája. 23.35: Tánczene. — Belgrád. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 20: Gramofon. — 20.30: Hangjáték. 21: Jovanovics Katica énekel. 21.30: A belgrádi filharmonikusok hangversenye. 23.10: Tánczene. Breslau. 13: Könnyű zene. 17: Kávéházi zene. 21.10: Vidám zene. Utána: Tánclemez. — Frankfurt. 21.10: Operett-típusok revüje, az operetttherceg, az édes kislány és a buffó-pár énekel és beszél. 23.45: Szórakoztató zene. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: A 32. gy. e. zenekara. 14.30: Gramofon. 17.50: Gramofon. 18: A Bunzig-cigányzenekar játéka. 19: Gramofon. 22: Gramofon. — Leipzig. 7.15: Könnyű zene. 13: Hangszernégyes. 14.30: Katonadalk. 17: Déltűni zene. 18: Népzene. — Milano. 18.10: Szimfonikus és kamaralemez. 19.40: Gramofon. 20: Gramofon. 20.20: Gramofon. 21: Beszélőújság, gramofon. — Mor. Ostrava. A 15. gyalogezred fuvószenekara. 21.15: Szórakoztató zene. Pozsony. 12: Gramofon. 13.35: Déli zene. 19.25: Gramofon. 21.10: Fuvós zenekar. — 21.50: Prága. 22.20: Brunn. 23: Prága. — Radio Paris. 22.45: Molière: Dandin György, színmű. — Svájc. Aleman adó. 17: Könnyű zene Genéből. 19: Dal- és hárfalemez. — 20.05: Debussy-szerzemények. 20.35: Svájc népzene. 21.30: Rádiózenekar. 22.10—23.15: Kamarahangverseny.

A szerkesztőért:

Dr. STAUBER JÁNOS

1934.

Ötmillióval csökkent a munkanélküliek száma

A világgazdasági helyzetben javulás tapasztalható

A román konjunkturakutató-intézet, amely Malaxa mérnök vezetése alatt egy évvel ezelőtt alakult meg, most tette közzé november elseji helyzetjelentését a romániai, valamint a világ gazdasági életének alakulásáról. A jelentés hangja optimista és optimizáló, hogy — bár az utóbbi hónapokban bizonyos foku visszaesés mutatkozott — remélni lehet, hogy a megindult javulási folyamat csak ideiglenesen szakadt meg és tavasszal tovább folytatódik. A depresszált hangulat főleg a mezőgazdaságban észlelhető, mert

terményeink nem találják meg a külföldi piacokat.

Külkereskedelmünk, illetve exportunk az utóbbi három hónapban bizonyos mértékben emelkedett, de az elmúlt év nivóját még nem érte el.

Az év első kilenc hónapjának adóbevétele az elmúlt év bevételeihez arányítva jelentéktelen emelkedést mutat. A múlt év első kilenc hónapjában a bruttó adóbevételek 16.689 millió lejt tettek ki, míg ez év hasonló időszakában 16.914 millió lejre emelkedtek. Ez az emelkedés az év első negyedében eszközölt bizonyos rendkívüli bevételeknek tudható be és nem tesz ki többet 1.5 százaléknál. Az év harmadik negyedében, vagyis

az 1933—34-es pénzügyi év második negyedében az adóbevételek 438 millió lejjel, vagyis 7 százalékkal kevesebbet tettek ki, mint az elmúlt esztendő hasonló periódusában.

Feltűnő a csökkenés az egyenesadónál, amelyek az elmúlt évi egyenesadó-bevételeknek csak 72 százalékát teszik ki, a monopolbevételeknél ez az arány 59.53 százalék. Az elmúlt évben a közvetett adókból származó bevételek az állam összes bevételeinek 25.5 százalékát tették ki, ebben az esztendőben viszont csak az összbevételek 14.95 százalékát érték el. A pénzügyminisztérium számításai szerint

az 1933-as év össz-adóbevételei 23.585 millió lejt fognak kitenni, vagyis 339 millióval kevesebbet, mint az elmúlt esztendőben.

A világ gazdasági helyzetében bizonyos foku javulás tapasztalható. A jelentés szerint

1933-ban ötmillióval csökkent a munkanélküliek száma.

Az Egyesült-Államokban 15, Németországban 9.4, Ausztráliában 8.5, Angliában 5.22, Belgiumban 2.5, Franciaországban 1.5 százalékos volt a csökkenés. Feltűnő jelenség egyébként, hogy míg a világtermelés emelkedik, a külkereskedelmi forgalom csökkenést mutat. Ez a vámfalakkal, az autarchikus törekvésekkel magyarázható. Ha az 1928-as számokat 100-nak vesszük, akkor 1929-ben a termelés 106.9-et, míg az exportkvóta 96.5-öt tett ki, 1933-ban pedig a termelés — az 1932-beli 70.7-tel szemben — 82.5, míg az exportkvóta csak 74.5 volt.

Emelkedik az adóbonok árfolyama

Akció a bonok felhasználásának kiterjesztésére

Bucurestiből jelentik: Az illetékes tényezők arra törekszenek, hogy a néhány hónappal ezelőtt kibocsájtott adóbonok minél jobb

Olcsó őszi szünidei utazások a Földközi-tengerre,

az afrikai vonalak legmodernebb gőzöseivel.

1933. december 8-tól december 28-ig.

Utvonal: Arad—Hamburg—Rotterdam—Southampton—Lissabon—Ceuta—Malaga—Palma de Mallorca—Genua.

Menetdíj: 18.500 lei, mely összegben bennefoglaltak az összes vasúti költség, vízumok, tengeri ut a harmadik (turista) osztályon, elsőrangú ételmezés, ugyancsak az egyes kikötőhelyeken rendezendő gyönyörű kirándulások költségei.

Kedvező alkalom a Földközi-tenger szép környékének kényelmes módon való megismerésére.

Jelentkezések és felvilágosítások

a Hamburg—Amerika Linie S. A. R.

képviseleténél.

Künsler vízum- és utazási iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Telefon: 86.

árfolyamon kerüljenek forgalomba s ennek megfelelően Bucurestiben az adóbonok kurzusa számottevően emelkedett. A múlt hét elején 45—57 lej árfolyamon vásárolták a bonokat, most pedig a kurzus felszökött 70 százalékra. Ezt azzal is magyarázzák, hogy a legutóbbi napokban nem került forgalomba új kibocsájtású adóbon.

Egyébként a cluji Rádióügynökség azt az örövedetes hírt közli, hogy a négy százalékos évi kamatozású adóbonok felhasználhatóságát az új pénzügyminiszter ki fogja szélesíteni, aminek következtében a bonokat állítólag nemcsak az 1931. év végéig esedékesé vált adó-és köztartozások, hanem a későbbi adóösszegek fizetésére is fel lehet majd használni. Erre vonatkozóan azt is közlik, hogy Erdélyben már pozitívként emlegetik az adóbonok érvényének kiterjesztését és várják a pénzügyminisztérium erről szóló rendeletét. Az Aradi Közlöny ez ügyben jól informált helyen érdeklődött és ott azt a felvilágosítást kapta, hogy ugye ezzel a kérdéssel, mint az adószállítás nagyszámú problémájával a legfelsőbb fórumok behatóan foglalkoznak, de a részletekre vonatkozóan még autentikus értesülések nem kerültek nyilvánosságra.

= Rendelet a külföldre szóló átutalások körüli visszaélések megakadályozására. Bucurestiből jelentik, hogy a Banca Nationala kormányzósága fontos rendeletet adott ki, amellyel meg akarja akadályozni a külföldre szóló deviza-átutalások körüli felmerült bármilyen visszaélést. A jegybank rendeletében figyelmezteti a romániai vállalatokat és általában a behozatallal foglalkozó cégeket, hogy a külföldre történő átutalások cedálását csak bizonyos feltételek között engedélyezheti. Például az a romániai vásárló, aki engedélyt kapott arra, hogy Franciaországba utaljon át bizonyos összegű devizát az onnan rendelt áruk ellenében, az nem engedheti meg azt, hogy a francia eladó olyan országba cedálja ezt a romániai származású devizaátvételt, amely országnak nincs követelése Romániától. Például tilos cedálni az ilyen átutalást valamely hollandiai, spanyolországi, belgiumi, vagy ausztriai cégre, amelyekkel Romániának nincs clearing-összeköttetése, tehát a clearing-számla egyenlege alapján nincs követelése Romániától.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóból 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely erejét alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

A „LE TEMPS” sub-abonómában kapható. Megkeresések „Le Temps” jellegére az Aradi Közlöny kiadóhivatalára. 4408

ALKALMAZÁS.

KERESÉK 25—30 éves jómegjelenésű mindenféle gazdaságon, aki jól főz. Zongorázni tudó előnyben. „Özvegyember” jellegére az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4404

URILEANY pénztárnoknői állást keres helyben vagy vidékre. Leveleket „Kauchokepes” jellegére az Aradi Közlöny kiadóhivatalára. 4407

LAKÁS.

GYÁRVALLALATNAK alkalmas emeleti helyiségek, kb. 500 m. terület, kiadók. Ajánlatokat „Bérlő” jellegére az Aradi Közlöny kiadóhivatalára. 4406

EGYSZOBAS, konyhas lakás főként kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

PERZSA, sülakín, csikó, mormotta, stb. bundák, szőrmébéléses férfi és női kabátok, komplett művekből álló könyvtár, lexikonok, perzsaszőnyegek, zongorák, szobaberengetezések, 12 személyes ezüst evőkészlet, vitrinek, antik szalag, dísz tárgyak stb. kaphatók SALGONE bizom. üzletében Str. Horia 1. (Széchenyi-utca) Neuman-palota.

Már most keresnek tüzletben karácsonyra ajándéktárgyakat. Siessen a hozzá eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmű tárgyait SALGONE bizományi üzletébe Str. Horia 1., Neuman-palota, hol legközelebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgősen keresek szőnyeget, 12-es és 8-os ezüsttől, modern hálós és ebédloket, festményeket, vitrineket stb.

Tiszta, mosott rongyot

gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Hó- és sárcipőjavítás

4 óra alatt, talp. sarok 50 lej

MOTORICA, volt Asztalos Sándor-u.

5 lej egy elem.

GYÖNYÖRŰ FARAGOTT EBÉDLŐ modern uri szoba, hálók 8500 lejtől, fehér konyhakredenc 800 lej, Singer varrógép 1500, 6-illárok 800 tól, zongorák, otománok 700-tól, antik butorok, festmények, szőnyegek, dísz tárgyak nagy választékban. — Ezüsttől, aranyat, briliánt, szőnyeget, dísz tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18. Dacia kávéház mellett. KESZPÉNZÉRT MEGVESSZÜK minden eladó dolgait.

ARANYAT, EZÜSTÖT készpénzért sürgősen vesznek COMISSIO Dacia-kávéház mellett.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISEG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HIRDESSEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.